

ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [*PHILIPPE LÉGER*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 13. jūnijā ¹

1. Ar šo prasību Vācijas Federatīvā Republika atbilstoši EKL 230. pantam lūdz Tiesu daļēji atcelt Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvu 2003/33/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un ar to saistīto sponsor-darbību ².

va 2003/33 (kas ir šīs prasības priekšmets). Ar šo atkārtoto prasību ⁵ Vācijas Federatīvā Republika būtībā lūdz Tiesu precizēt judikatūras piemērojamību attiecībā uz juridiskā pamata, kas tika izmantots, pieņemot Atcelto direktīvu, un tika atkārtoti piemērots, pieņemot Apstrīdēto direktīvu, izvēli.

2. Šī prasība ir turpinājums tiesvedībai, ko minētā dalībvalsts ierosināja pret iepriekšējo Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 6. jūlija Direktīvu 98/43/EK ar tādu pašu nosaukumu ³, kas noslēdzās ar minētās Direktīvas atcelšanu ar Tiesas 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā Vācija/Eiropas Parlaments un Padome ⁴. Pēc minētā sprieduma pasludināšanas tika pieņemta Direktī-

I — Atbilstošās tiesību normas

3. Vispirms jāmin ar šo prasību saistītie EK liguma noteikumi. Pēc tam jāatklāj priekš-

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — OV L 152, 16. lpp.; turpmāk tekstā — "Apstrīdētā direktīva" vai "Direktīva 2003/33".

3 — OV L 213, 9. lpp.; turpmāk tekstā — "Iepriekšējā direktīva", "Atcelta direktīva" vai "Direktīva 98/43".

4 — C-376/98 (*Recueil*, I-8419. lpp.). Neilgu laiku pēc tam, kad bija celta šī prasība par Direktīvas 98/43 atcelšanu, Tiesā vērsās Lielbritānijas tiesa ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecībā uz šīs direktīvas spēkā esamību. Tā kā ar iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome tā tika atzīta par spēkā neesošu, Tiesa ar taja pašā dienā taisītu spriedumu lietā C-74/99 *Imperial Tobacco u.c.* (*Recueil*, I-8599. lpp.) nosprieda, ka uz šādu prejudiciālu jautājumu nav jāatbild.

5 — Tas attiecas uz trešo pēc skaita prasību atcelt tiesību aktu, ko cēlusi Vācijas Federatīvā Republika pret direktīvām attiecībā uz tabakas izstrādājumiem. Iepriekš tā lūdza daļēji atcelt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Direktīvu 2001/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu (OV L 194, 26. lpp.). Šo prasību Tiesa atzina par acimredzami nepieņemamu sakarā ar to, ka tā ir celta novēloti (2002. gada 17. maija rīkojums lietā C-406/01 Vācija/Parlaments un Padome (*Recueil*, I-4561. lpp.)). Turpmāk Tiesa vērtēja Direktīvas 2001/37 spēkā esamību vairākos procesos sakarā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko iesniedza Lielbritānijas tiesa un Vācijas tiesa. Skat. 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments) un Imperial Tobacco* (*Recueil*, I-11453. lpp.); turpmāk tekstā — "spriedums lietā BAT"), kā arī 2004. gada 14. decembra spriedumus lietā C-434/02 *Arnold André* (*Recueil*, I-11825. lpp.) un lietā C-210/03 *Swedish Match* (*Recueil*, I-11893. lpp.).

vēsture, atgādinot Direktīvas 98/43 saturu un Tiesas spriedumu, ar kuru tā ir atcelta. Visbeidzot, jāatsaucas uz Direktīvu 2003/33, kas tika pieņemta pēc Direktīvas 98/43 un kas ir šīs lietas pamatā.

5. Attiecībā uz EKL 251. pantu, uz kuru ir atsauce EKL 95. panta 1. punktā, kā arī EKL 47. panta 2. punktā (kas arī ir norādīts Apstrīdētajā direktīvā), tajā ir paredzēta “koplēmuma” procedūra, saskaņā ar kuru Eiropas Parlaments ir cieši saistīts ar lēmuma pieņemšanas procedūru Padomē. Šādas procedūras izmantošanas rezultātā normatīvo aktu var pieņemt pirmajā lasījumā. EKL 251. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā ir paredzēts, ka “Padome, saņemusi Eiropas Parlamenta atzinumu, ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt šādi grozīto tiesību aktu, ja apstiprina visus grozījumus, kas ietverti Eiropas Parlamenta atzinumā”.

A — Līguma noteikumi, uz kuriem atsaucas prasītāja

4. EKL 95. panta, kas (kopā ar EKL 55. pantu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību) ir materiālais juridiskais pamats, uz kura ir balstīta Apstrīdētā direktīva, 1. punktā ir paredzēts, ka, “ja vien šis Līgums neparedz ko citu, [...] lai sasniegtu 14. pantā izvirzītos mērķus, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību”⁶.

6. Atbilstoši EKL 254. panta 1. punktam tiesību aktus, ko pieņem saskaņā ar 251. pantā minēto koplēmuma procedūru, paraksta Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs un Padomes priekšsēdētājs.

7. Līguma XIII sadaļas ar nosaukumu “VeSELības aizsardzība” 152. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā ir precizēts, ka “Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, veicina šajā pantā minēto mērķu sasniegšanu, paredzot veicināšanas pasākumus ar

⁶ — Minētais EKL 95. panta 1. punkts aizstāj EK līguma 100.a panta 1. punktu, kas tika ieviests ar Vienoto Eiropas aktu. EKL 95. panta 1. punktā noteiktie pasākumi ir tieši tādi paši kā iepriekš Līguma 100.a panta 1. punktā noteiktie. It īpaši jēdziens “iekšējais tirgus” ir definēts pilnīgi identiski [EK līguma 7.a panta 2. punktā (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 14. panta 2. punktā), saskaņā ar kuru “iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējam robežam, kurā saskaņā ar šo Līgumu ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte”]. Savukārt minēto pasākumu pieņemšanas procedūra ir mainīta.

mērķi sargāt un uzlabot cilvēku veselību, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu”.

saistīto sponsordarbību, ļaujot dalībvalstīm dažos gadījumos izvirzīt prasības, ko tās uzskata par nepieciešamām, lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību”.

B — *Atceltā direktīva*

8. Atceltā direktīva tika pieņemta, pamatojoties uz EK līguma 57. panta 2. punktu (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 47. panta 2. punkts), EK līguma 66. pantu (jaunajā redakcijā — EKL 55. pants) un EK līguma 100.a pantu (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 95. pants).

9. Saskaņā ar šīs direktīvas pirmo apsvērumu tā tika pieņemta atbilstoši atzinumam, ka “dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti par tabakas izstrādājumu reklāmu un ar to saistīto sponsordarbību savstarpēji atšķiras [un priekšstatam] ka šāda reklāma un sponsordarbība sniedzas pāri dalībvalstu robežām, atšķirības starp atsevišķu valstu tiesību aktiem var radīt papildu šķēršļus tādu izstrādājumu vai pakalpojumu brīvai aprītei starp dalībvalstīm, kuri noder šādas reklāmas vai sponsordarbības atbalstam, kā arī radīt konkurences traucējumus un tādā veidā kavēt iekšējā tirgus darbību” [neoficiāls tulkojums]. Šādos apstākļos minētās direktīvas otrajā apsvērumā bija precizēts, ka “minētie šķēršļi ir jālikvidē un šajā nolūkā jātuvinā normatīvie akti, kas attiecas uz tabakas izstrādājumu reklāmu un ar to

10. Ievērojot šos apsvērumus, Atceltās direktīvas 3. panta 1. punktā bija izvirzīts princips, saskaņā ar kuru “Kopienā ir aizliegta visu veidu reklāma⁷ vai sponsordarbība⁸ [attiecībā uz tabakas izstrādājumiem]”.

11. Dalībvalstu pienākums ieviest šādu aizliegumu tika pieskaņots laikā, lai ļautu pielāgot tirdzniecības praksi⁹. Paplašinot minēto aizliegumu, Atceltās direktīvas 3. pan-

7 — Reklāma ir definēta minētās direktīvas 2. panta 2. punktā kā “jebkāda veida komerciāls paziņojums, kas veikts ar mērķi tieši vai netieši reklamēt tabakas izstrādājumus, tajā skaitā reklāma, kas, tieši neminot tabakas izstrādājumus, mēģina apiet reklāmas aizliegumu, lietojot nosaukumus, zīmolus, simbolus vai citus tabakas izstrādājumu apzīmējumus ar atšķirtspēju”.

8 — Sponsordarbība ir definēta šīs direktīvas 2. panta 3. punktā kā “jebkāda veida publiska vai privāts atbalsts kādam pasākumam vai darbībai, kuras mērķis vai rezultāts ir tieša vai netieša tabakas izstrādājuma reklāmešana”.

9 — Sākotnēji, kopš 1998. gada 30. jūlija viena un tā paša nosaukuma izmantošana tabakas izstrādājumiem un citiem izstrādājumiem vai pakalpojumiem bija aizliegta, izņemot, ja tiek ievēroti daži nosacījumi — precēm un pakalpojumiem, kas ir izplatīti iepriekš ar tādu pašu nosaukumu kā tabakas izstrādājumam (Atceltās direktīvas 3. panta 2. punkts). Pēc tam, kopš 2001. gada 30. jūlija tabakas izstrādājumiem nedrīkstēja būt tāds pats nosaukums, zīmols, simbols vai cits apzīmējums ar atšķirtspēju kā citām precēm vai pakalpojumiem, ja vien attiecīgais tabakas izstrādājums iepriekš nebija izplatīts ar šādu nosaukumu, zīmolu, simbolu vai citu apzīmējumu ar atšķirtspēju (šīs direktīvas 3. panta 3. punkta a) apakšpunkts). Ar laiku tika grozīts minētās direktīvas 6. panta 3. punkts, ar ko ieviesa tādu aizliegumu, kāds noteikts šīs direktīvas 3. panta 1. punktā.

ta 4. punktā bija aizliegts “bez maksas izplatīt [tabakas izstrādājumus] ar nolūku tieši vai netieši veicināt šo izstrādājumu pārdošanu”.

13. Turklāt minētās direktīvas 5. pantā bija paredzēta iespēja dalībvalstīm, ievērojot Līgumu, noteikt stingrākas prasības tabakas izstrādājumu reklāmas vai sponsordarbības jomā, ja tās uzskatīja to par nepieciešamu, lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību.

12. Tomēr šīs direktīvas piemērošanas jomā neietilpa vairāki tabakas izstrādājumu reklāmas veidi. Tās attiecās uz reklāmu televīzijā (3. panta 1. punkts)¹⁰, kas ir paredzēta tikai profesionāliem tabakas tirdzniecības jomā, reklāmu tabakas izstrādājumu tirdzniecības vietās un reklāmu, kas ievietota trešās valstīs izdotos izdevumos, kas pamatā nav paredzēti Kopienas tirgum (3. panta 5. punkta pirmais, trešais un pēdējais ievilkums).

10 — Tabakas izstrādājumu visa veida reklāmas un sponsordarbības aizliegums Kopienā tika noteikts Direktīvas 98/43 3. panta 1. punktā, “neierobežojot [Padomes 1989. gada 3. oktobra] Direktīvu 89/552/EEK [par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (OV L 298, 23. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 30. jūnija Direktīvu 97/36/EK (OV L 202, 60. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva par televīziju bez robežām”)]”. Atcēltais Direktīvas astotajā apsvērumā bija precizēta šī formulējuma nozīme, norādot, ka, “ņemot vērā, ka pastāv savstarpēja mijiedarbība starp visiem mutvārdu, rakstveida, drukātajiem, radio, televīzijas un kino reklāmas līdzekļiem, un, lai novērstu jebkādas konkurences traucējumus un iespēju apiet tiesisko regulējumu, šīs direktīvas piemērošanas jomai jāattiecas uz visiem reklāmas līdzekļiem, neskatot reklāmu televīzijā, uz ko attiecas Direktīva par televīziju bez robežām”.

C — Iepriekš minētais spriedums lietā Vācija/Parlaments un Padome

14. Kā jau to norādīju, Direktīva 98/43 (uz kuru es atsaucos) pilnībā tika atcelta ar iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome tikai tāpēc, ka par šīs direktīvas juridisko pamatu kļūdaini bija izvēlēti Līguma 100.a pants, 57. panta 2. punkts un 66. pants.

15. Tā kā šajā sakarā prasītājas izvirzītos pamatus Tiesa atzina par pamatotiem, tā neuzskatīja par lietderīgu izskatīt citus prasītājas izvirzītos pamatus¹¹, kas attiecīgi bija balstīti uz samērīguma un subsidiaritātes principu pārkāpumu, pamattiesību pārkāpumu, kā arī EK līguma 30. un 36. panta (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem attiecīgi — EKL 28. un 30. pants) un EK līguma 190. panta (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 253. pants) pārkāpumu.

11 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome, 118. punkts.

16. Tiesas argumentāciju atzinumam, ka par Direktīvas 98/43 juridisko pamatu Līguma 100.a pants, 57. panta 2. punkts un 66. pants ir izvēlēti kļūdaini, un attiecīgi atzinumam par tās spēkā neesamību īsumā var izteikt šādi.

17. Sākumā Tiesa norādīja, ka, lai arī Līguma 129. panta 4. punkta pirmajā ievilkumā (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunkts) nav paredzēts jebkāda veidā saskaņot dalībvalstu tiesību aktus, kuru mērķis ir aizsargāt un uzlabot cilvēku veselību, šī norma “tomēr nenozīmē, ka saskaņošanas pasākumi, kas ir veikti, pamatojoties uz citām Līguma normām, nevarētu ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību”, precizējot, ka “[Līguma] 129. panta 1. punkta trešajā daļā turklāt ir norādīts, ka veselības aizsardzība ir visu Kopienas politiku sastāvdaļa”¹². Tomēr, pēc Tiesas domām, tik un tā “nevar atsaukties uz citiem Līguma pantiem (nevis Līguma 129. pantu) kā juridisko pamatu, lai apietu, ka Līguma 129. panta 4. punkta pirmajā ievilkumā tieši ir izslēgta visa veida saskaņošana”¹³.

18. Ņemot vērā šos ievada apsvērumus, kā arī principus, kas parasti jāievēro, atsaucoties uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu¹⁴, Tiesa pārbaudīja, vai šie panti pamatoti ir izvēlēti par Direktīvas 98/43 juridisko pamatu. Šajā sakarā Tiesa noskaidroja, vai šī direktīva faktiski palīdz, pirmkārt, novērst šķēršļus preču brīvai aprītei, kā arī pakalpojumu sniegšanas brīvībai un, otrkārt, novērst konkurences traucējumus.

19. Attiecībā uz mērķi novērst šķēršļus preču brīvai aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai Tiesa atzina, ka, “tā kā valstu tiesību aktos ir atšķirības tabakas izstrādājumu reklāmas jomā, šādi šķēršļi pastāv vai acīmredzot var rasties” it īpaši attiecībā uz preses izdevumiem, “kā rezultātā Līguma 100.a pants principā varētu pieļaut tādas Direktīvas pieņemšanu, ar kuru tiek aizliegta tabakas izstrādājumu reklāma laikrakstos un žurnālos, lai nodrošinātu šo preses izdevumu brīvu aprīti, ievērojot Direktīvu par televīziju bez robežām, kuras 13. pantā ir aizliegta tabakas izstrādājumu reklāma televīzijā, lai sekmētu televīzijas raidījumu brīvu pārraidi”¹⁵.

12 — *Ibidem*, 78. punkts.

13 — *Ibidem*, 79. punkts.

14 — *Ibidem*, 83.–87. punkts (uz ko atsauksies arī turpmāk).

15 — *Ibidem*, 96.–98. punkts.

20. Tomēr Tiesa nosprieda, ka “Kopienu likumdevējs [nevarēja] balstīties uz nepieciešamību novērst šķēršļus brīvai reklāmas līdzekļu aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, lai pieņemtu [attiecīgo] direktīvu, pamatojoties uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu”¹⁶. Šis secinājums ir balstīts uz diviem argumentiem.

21. Pirmais arguments izriet no tā, ka, pēc Tiesas domām, “ar nepieciešamību novērst šķēršļus reklāmas līdzekļu brīvai aprītei vai pakalpojumu sniegšanas brīvībai reklāmas jomā nevar pamatot aizliegumu, kas izriet no [Atceltās] direktīvas 3. panta 1. punkta, attiecībā uz lielu daļu tabakas izstrādājumu reklāmas veidu”¹⁷. Tādējādi Tiesa precizēja, ka “it īpaši tas attiecas uz reklāmas aizliegumu afišās, uz saulesargiem, uz pelnu traukiem un citiem priekšmetiem, kurus izmanto viesnīcās, restorānos un kafejnīcās, kā arī uz reklāmas materiālu [izvietojumu] kinoteātros — aizliegumiem, kas nekādā veidā nesekmē attiecīgo preču aprīti”¹⁸. Lai arī Tiesa atzina, ka “normatīvais akts, kas pieņemts, pamatojoties uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu, var ietvert noteikumus, kas nesekmē šķēršļu novēršanu pamatbrīvību īstenošanai, ja tie ir nepieciešami, lai izvairītos no tā, ka

tiek apieti daži aizliegumi, kuru mērķis ir novērst šādus šķēršļus”, tā tomēr uzskatīja, ka tas neattiecas uz iepriekš minētajiem aizliegumiem¹⁹.

22. Otrais arguments izriet no atzinuma, ka “[Atceltā] direktīva nenodrošina to preču brīvu aprīti, kas atbilst šiem noteikumiem”²⁰. Šī atzinuma pamatojumam Tiesa atsauca uz Direktīvas 98/43 5. pantu, saskaņā ar kuru — es atgādinu — dalībvalstis, ievērojot Līgumu, saglabā tiesības noteikt stingrākas prasības tabakas izstrādājumu reklāmas vai sponsor-darbības jomā, ja tās uzskata to par nepieciešamu, lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību²¹. Turklāt Tiesa norādīja, ka pretēji citām Direktīvām, kas arī atļauj dalībvalstīm piemērot stingrākus pasākumus vispārēju interešu aizsardzībai, minētajā Direktīvā neviena klauzula neattiecas uz tādu preču brīvu aprīti, kas atbilst tās noteikumiem²².

19 — *Ibidem*, 100. punkts.

20 — *Ibidem*, 101. punkts.

21 — *Ibidem*, 103. punkts.

22 — *Ibidem*, 104. punkts. Tiesa atsauca uz Padomes 1990. gada 17. maija Direktīvas 90/239/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu jautājumos par maksimālo darvas saturu cigaretēs (OV L 137, 36. lpp.) 7. panta 1. punktu, kā arī uz Padomes 1989. gada 13. novembra Direktīvas 89/622/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu marķēšanu (OV L 359, 1. lpp.) 8. panta 1. punktu.

16 — *Ibidem*, 105. punkts.

17 — *Ibidem*, 99. punkts.

18 — *Ibidem*.

23. No šiem argumentiem Tiesa secināja, ka Direktīvas 98/43 juridiskais pamats ir neatbilstošs, jo tā nevar būt balstīta uz nepieciešamību novērst šķēršļus reklāmas līdzekļu brīvai aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai²³.

24. Tādu pašu secinājumu Tiesa izdarīja pēc tam, kad minēto Direktīvu bija pārbaudījusi attiecībā uz mērķi novērst konkurences traucējumus²⁴. Šajā sakarā Tiesa nošķīra, pirmkārt, stāvokli, kādā atrodas tirgus dalībnieki tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības nozarē (reklāmas aģentūras, reklāmas līdzekļu ražotāji, uzņēmumi, kas organizē sporta sacensības) un, otrkārt, šo izstrādājumu ražotāju un tirgotāju stāvokli.

25. Attiecībā uz reklāmas aģentūrām un reklāmas līdzekļu ražotājiem Tiesa atzina, ka šiem uzņēmumiem ir priekšrocības attiecībā uz saimnieciskās darbības mērogu un ienākumu pieaugumu, ja tie ir dibināti dalībvalstī, kura attiecībā uz reklāmu nosaka mazāk ierobežojumu nekā citas dalībvalstis. Tomēr Tiesa uzskatīja, ka šādu priekšrocību ietekme ir attālināta un netieša, kā rezultātā, pēc Tiesas domām, pretēji atšķirībām izstrā-

dājumu izmaksās šādas priekšrocības nerada būtiskus konkurences traucējumus, kas attaisnotu atsauci uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu²⁵.

26. Turklāt, pēc Tiesas domām, pat būtisku konkurences traucējumu gadījumā, kad sponsordarbības aizlieguma dažās dalībvalstīs un tās atļaušanas citās dalībvalstīs dēļ dažas sporta sacensības tiek pārceltas uz citu vietu, tik un tā “šādi traucējumi, kas attaisnotu atsauci uz Līguma 100.a pantu, lai aizliegtu dažus sponsordarbības veidus, neļauj izmantot šo juridisko pamatu tādām vispārējām reklāmas aizliegumam, kāds ir noteikts [Atceltajā] direktīvā”²⁶.

27. Attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražotājiem un tirgotājiem Tiesa norādīja, ka dalībvalstīs ar ierobežojošiem tiesību aktiem šiem tirgus dalībniekiem, lai ietekmētu savu vietu tirgū, konkurencē ir jāizmanto cenas. Tomēr, pēc Tiesas domām, “šāds apstāklis nav konkurences traucējums, bet konkurences veidu ierobežojums, kas vienādi attiecas uz visiem tirgus dalībniekiem šajās dalībvalstīs”²⁷. Šādi, “plaši aizliedzot tabakas izstrādājumu reklāmu, [Atceltā] direktīva [tikai

23 — *Ibidem*, 105. punkts.

24 — *Ibidem*, 114. punkts.

25 — *Ibidem*, 109. punkts.

26 — *Ibidem*, 110. un 111. punkts.

27 — *Ibidem*, 113. punkts.

vispārīna] konkurences veidu ierobežojumu nākotnē, samazinot visās dalībvalstīs tos līdzekļus, kas ir tirgus dalībnieku rīcībā, lai piekļūtu tirgum vai noturētos tajā”²⁸.

28. No šiem argumentiem Tiesa secināja, ka “Kopienų likumdevējs [tāpat arī nevarēja] balstīties uz nepieciešamību novērst konkurences traucējumus ne reklāmas nozarē, ne tabakas izstrādājumu nozarē, lai pieņemtu Direktīvu [98/43], pamatojoties uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu”²⁹.

29. Nolemjot, ka minētās direktīvas juridiskais pamats ir neatbilstošs, Tiesa secināja, ka tā ir jāatceļ pilnībā, nevis tikai daļēji. Lai gan, kā Tiesa norādīja, “Līguma 100.a punkts atļauj pieņemt direktīvu, kas aizliedz dažus tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsor-
darbības veidus,” tik un tā, “ņemot vērā Direktīvā 98/43 noteiktā [...] aizlieguma vispārējo raksturu, to atceļot daļēji, Tiesai būtu pienākums grozīt [minētās] direktīvas noteikumus, [lai gan šādu noteikumu] [...] grozīšanas pienākums ir Kopienų likumdevējam”³⁰.

28 — *Ibidem*.

29 — *Ibidem*, 114. punkts.

30 — *Ibidem*, 117. punkts.

30. Tikai šī iemesla dēļ, kas ir balstīts uz Direktīvas 98/43 juridiskā pamata neatbilstību, Tiesa to atcēla pilnībā. Tieši šādos apstākļos tika pieņemta jaunā direktīva šajā jautājumā, proti, Apstrīdētā direktīva.

D — *Apstrīdētā direktīva*

31. Kā jau norādīju, Apstrīdētā direktīva tika pieņemta, izmantojot to pašu juridisko pamatu, ko Atceltajai direktīvai, proti, EKL 95. pantu, 47. panta 2. punktu un 55. pantu.

32. Tāpat kā Iepriekšējā direktīva Apstrīdētā direktīva reglamentē tabakas izstrādājumu reklāmu un sponzordarbību plašsaziņas līdzekļos, izņemot televīziju³¹.

31 — Skat. Direktīvas 2003/33 divpadsmito un četrpadsmito apsvērumu, ar ko reklāma televīzijā un televīzijas raidījumu sponsorēšana ir izslēgta no tās piemērošanas jomas. Šīs direktīvas priekšmets un piemērošanas joma ir noteikta 1. pantā šādi:

“1. Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un to pārdošanas veicināšanu:
a) presē un citos drukātajos izdevumos;
b) radio apraidē;
c) sniedzot informācijas sabiedrības pakalpojumus, un
d) veicot sponzordarbību saistībā ar tabakas izstrādājumiem, tostarp izplatot tos bez maksas.
2. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt attiecīgo plašsaziņas līdzekļu un ar tiem saistīto pakalpojumu brīvu apriti, kā arī likvidēt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.”
Minētās direktīvas 2. pantā ir definēti daži tajā lietotie termini (tabakas izstrādājumi, reklāma, sponzordarbība, informācijas sabiedrības pakalpojumi).

33. Kā atbildes reakcija uz iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome Apstrīdētās direktīvas pirmajā apsvērumā ir norādīts, pirmkārt, ka atšķirības starp atsevišķu dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā jau ir radījušas dažus šķēršļus preču vai pakalpojumu brīvai aprītei attiecībā uz reklāmu presē un, otrkārt, ka tādos pašos apstākļos jau ir novērojami konkurences traucējumi attiecībā uz sponsordarbību saistībā ar dažiem vērienīgiem sporta un kultūras pasākumiem.

34. Attiecībā uz reklāmu šīs pašas direktīvas ceturtajā apsvērumā ir norādīts, ka “dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, kas aizliedz vai reglamentē tabakas reklāmu tādos preses izdevumos kā laikraksti, žurnāli un citi periodiskie izdevumi, rada ievērojamus draudus šādu izstrādājumu brīvai aprītei iekšējā tirgū”. Šajā apsvērumā ir precizēts, ka, “lai nodrošinātu visu šo plašsaziņas līdzekļu brīvu apgrozību iekšējā tirgū, tabakas reklāma tajos jāierobežo, atļaujot to tādos žurnālos un periodiskajos izdevumos, kas nav paredzēti plašai sabiedrībai, piemēram, preses izdevumos, kuri paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, kā arī trešās valstīs drukātos un izdotos preses izdevumos, kas pamatā nav paredzēti Kopienas tirgum”.

35. Minētās direktīvas sestajā apsvērumā ir papildināts, ka “informācijas sabiedrības pa-

kalpojumu izmantošana ir tabakas izstrādājumu reklāmas līdzeklis, kas attīstās, pieaugot sabiedrības patēriņam un minēto pakalpojumu pieejamībai, [kas], [tāpat] kā arī radioapraide, ko var pārraidīt *via* informācijas sabiedrības pakalpojumiem, ir īpaši pievilcīgi un pieejami gados jauniem patērētājiem”, precizējot, ka “tabakas reklāmai abos šādos plašsaziņas līdzekļos pēc būtības ir pārrobežu iezīme, un [tādējādi] tā jāreglamentē Kopienā”.

36. Apstrīdētās direktīvas piektajā apsvērumā ir norādīts, ka “dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, kas attiecas uz dažiem sponsordarbības veidiem par labu tabakas izstrādājumiem, kam ir pārrobežu ietekme, izraisa šādas darbības ievērojamu konkurences apstākļu traucējumu risku iekšējā tirgū. Lai likvidētu šādus traucējumus, jāaizliedz sponsordarbība tikai saistībā ar tādām darbībām vai pasākumiem ar pārrobežu ietekmi, kas citādi var kļūt par līdzekļiem, ar kuriem apietu tiesās reklāmas ierobežojumus [...]”.

37. Ņemot vērā šos apsvērumus, šīs direktīvas 3. panta ar nosaukumu “Reklāma drukātajos plašsaziņas līdzekļos un informācijas sabiedrības pakalpojumos” 1. punktā ir paredzēts, ka “reklāma presē un citos drukātajos izdevumos atļauta tikai izdevumos, kas paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profe-

sionāliem, kā arī trešās valstīs drukātos un izdotos izdevumos, ja šie izdevumi nav galvenokārt paredzēti Kopienas tirgum”, tā, ka “pārējā reklāma presē un citos drukātajos izdevumos ir aizliegta”. Atbilstoši šādai loģikai 3. panta 2. punktā ir precizēts, ka “reklāmu, kas aizliegta presē un citos drukātajos izdevumos, nedrīkst izmantot informācijas sabiedrības pakalpojumos”.

nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu produktu vai pakalpojumu brīvu apriti, kas atbilst šīs direktīvas prasībām”.

40. Atbilstoši minētās direktīvas 10. panta 1. punkta pirmajai daļai šīs Direktīvas transponēšanai valsts tiesībās paredzētais termiņš bija 2005. gada 31. jūlijs.

38. Turklāt minētās Direktīvas 4. panta ar nosaukumu “Radioreklāma un sponsordarbība” 1. punktā ir noteikts, ka “jebkāda veida tabakas izstrādājumu radioreklāma ir aizliegta”, un tā 2. punktā ir noteikts, ka “radio raidījumus nedrīkst sponsorēt uzņēmumi, kuru galvenā darbības joma ir tabakas izstrādājumu ražošana un pārdošana”.

II — Prasība atcelt tiesību aktu

41. Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 10. septembrī, Vācijas Federatīvā Republika (kura balsoja pret Direktīvas 2003/33 pieņemšanu) lūdza atcelt šīs direktīvas 3. un 4. pantu.

39. Papildus 3. un 4. pantam, kuri kā vienīgi ir norādīti šajā prasībā atcelt tiesību aktu, Direktīvā 2003/33 ir citi noteikumi attiecībā uz dažu pasākumu sponsordarbību (5. pants), kā arī procedūras un sankcijas ar mērķi garantēt to pasākumu ievērošanu, kuri nodrošina attiecīgās direktīvas transponēšanu (7. pants). Šīs direktīvas 8. pantā ar nosaukumu “Brīva produktu un pakalpojumu aprīte” ir vispārēji norādīts, ka “dalībvalstis

42. Prasības pamatojumam prasītāja atsauca uz pieciem pamatiem. Pirmkārt, tā apgalvo, ka EKL 95. pants par Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu ir izvēlēts nepareizi un direktīva ir pieņemta, pārkāpjot EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunktu. Pakārtoti tā norāda, ka, pieņemot minēto direktīvu, nav ievēroti EKL 251. pantā paredzētie koplēmuma procedūras noteikumi un nav izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, kā arī nav ievērots samērīguma princips.

43. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 6. janvāra un 2. marta rīkojumu Somijas Republikai (ar pirmo rīkojumu), tad Eiropas Kopienų Komisijai, Francijas Republikai un Spānijas Karalistei (ar otro rīkojumu) tika dota atļauja iestāties lietā, atbalstot Parlamenta un Padomes prasījumus.

44. Pirms tiek izskatīta Vācijas Federatīvās Republikas iesniegtās prasības pamatotība, vispirms ir jāpārbauda tās pieņemamība, pat ja neviens no lietas dalībniekiem nav to apstrīdējis ne rakstveidā, ne mutvārdos.

III — Prasības pieņemamība

45. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai “Kopienų tiesību aktu var daļēji atcelt tikai tad, ja no pārējās akta daļas ir iespējams nodalīt noteikumus, kurus prasa atcelt”³², precizējot, “ka prasība par noteikumu nodalīšanu

nav ievērota, ja, daļēji atceļot tiesību aktu, tiek grozīta tā būtība”³³, un šis nosacījums ir jānovērtē atbilstoši “objektīvam, nevis subjektīvam kritērijam, kas saistīts ar iestādes, kura pieņēmusi apstrīdēto tiesību aktu, politisko gribu”³⁴.

46. Ievērojot šo judikatūru, uzskatu, ka prasība ir pieņemama.

47. Protams, rodas jautājums, vai, atceļot Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantu, nezuks liela daļa direktīvas būtības un vai tas būtiski neietekmēs no tiesību akta izrietošās sekas tiktāl, ciktāl šie panti ir minētās direktīvas būtiska sastāvdaļa.

48. Lai gan tas ir tikpat būtiski kā attiecīgie panti, manuprāt, gadījumā, ja tie tiks atcelti,

32 — Skat. it īpaši 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-239/01 Vācija/Komisija (*Recueil*, I-10333. lpp., 33. punkts), 2005. gada 24. maija spriedumu lietā C-244/03 Francija/Parlaments un Padome (Krājums, I-4021. lpp., 12. punkts) un 2006. gada 30. marta spriedumu lietā C-36/04 Spānija/Padome (Krājums, I-2981. lpp., 12. punkts). Šajā sakarā skat. arī 1972. gada 28. jūnija spriedumu lietā 37/71 *Jamet* (*Recueil*, 483. lpp., 11. punkts), 1974. gada 23. oktobra spriedumu lietā 17/74 *Transocean Marine Paint* (*Recueil*, 1063. lpp., 21. punkts), 1998. gada 31. maija spriedumu apvienotajās lietās C-68/94 un C-30/95 Francija u.c./Komisija (*Recueil*, I-11375. lpp., 256. punkts), 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-29/99 Komisija/Padome (*Recueil*, I-11221. lpp., 45. punkts) un 2003. gada 21. janvāra spriedumu lietā C-378/00 Komisija/Parlaments un Padome (*Recueil*, I-937. lpp., 29. un 30. punkts).

33 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Francija/Parlaments un Padome (13. punkts) un lietā Spānija/Padome (13. punkts), kā arī iepriekš minētos spriedumus lietā Francija u.c./Komisija (257. punkts), lietā Komisija/Padome (46. punkts) un lietā Vācija/Komisija (34. punkts).

34 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Vācija/Komisija (37. punkts), lietā Francija/Parlaments un Padome (14. punkts), kā arī lietā Spānija/Padome (14. punkts).

Apstrīdētā direktīva tik un tā nezaudēs jēgu³⁵. Atcelšana neskartu tabakas izstrādājumu sponsordarbības aizliegumu dažos pasākumos un šo izstrādājumu bezmaksas izplatīšanas aizliegumu šajos pasākumos (5. pants), kā arī pienākumu paredzēt atbilstošas procedūras un sankcijas šo aizliegumu pārkāpuma gadījumā (7. pants) un pienākumu garantēt tādu produktu vai pakalpojumu brīvu apriti, kas atbilst šīs direktīvas prasībām (8. pants). Jau šie noteikumi vien objektīvi šķiet nozīmīgi.

49. Turklāt, manuprāt, Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants lielā mērā ir nodalāmi no pārējā tiesību akta gan formāli, gan pēc būtības.

50. No tīri formāla viedokļa ir jāatzīst, ka 3. un 4. panta iespējama atcelšana nevar izraisīt 5. panta grozīšanu attiecībā uz dažu pasākumu sponsordarbību, tāpēc ka šajā pantā nav nevienas atsauces uz minēto 3. un 4. pantu. Turklāt pēc būtības, ja arī 5. pants ietver apstrīdētā 4. panta 2. punkta paplašinājumu attiecībā uz radioraidījumu sponsordarbību, 5. pantā tik un tā ir iekļauta

cita veida sponsordarbība, kā rezultātā tas saglabā savu nozīmi un piemērojamību arī tad, ja 4. panta 2. punkts tiek atcelts³⁶.

51. Apstrīdētās direktīvas 7. un 8. pantā (atgādinu — tie attiecīgi ir par piemērojamām procedūrām un sankcijām gadījumā, ja dalībvalstis pārkāpj ar šo direktīvu noteiktos aizliegumus, un par to produktu un pakalpojumu brīvu apriti, kas atbilst minētajai direktīvai) ir iekļauti noteikumi, kurus var uzskatīt par "kumulatīviem noteikumiem", t. i., tie attiecas uz katru Apstrīdētajā direktīvā noteikto aizliegumu (3., 4. un 5. pantā tos tieši nenorādot), kā rezultātā iespējama 3. un 4. panta atcelšana neizslēdz 7. un 8. panta piemērošanu 5. pantā paredzēto aizliegumu pārkāpuma gadījumā (kas nav norādīti prasībā). No tā izriet, ka daļējas atcelšanas gadījumā 7. un 8. pants nezaudē jēgu. Tas pats attiecas uz Apstrīdētās direktīvas 6. panta (ar kuru Komisijai ir uzlikts pienākums sniegt ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu) un 9.–12. panta piemērošanu (beigu

35 — Skat. spriedumus ar līdzīgu argumentāciju iepriekš minētajā lietā *Jamet* (11. punkts) un lietā *Transocean Marine Paint* (21. punkts), kā arī ģenerālvokāta *Tezauro* [*Tesaurio*] secinājumus lietā, kurā ir taisīts iepriekš minētais spriedums lietā *Francija u.c./Komisija* (142. un 144. punkts).

36 — Pretēji situācijai, kāda bija lietā, kurā taisīts iepriekš minētais spriedums *Francija/Parlaments un Padome*, ar ko celtā prasība par daļēju tiesību akta atcelšanu tika atzīta par nepieņemamu, šajā lietā iespējama apstrīdēto noteikumu atcelšana radikāli negrozītu atlikušo noteikumu nozīmi un nebūtu tik lielā pretrunā Kopienai likumdevēja gribai.

noteikumi attiecībā uz direktīvas stāšanos spēkā un tās transponēšanai noteikto termiņu).

53. No šiem argumentiem es secinu, ka šī prasība par Direktīvas 2003/33 daļēju atcelšanu ir pieņemama. Līdz ar to jāizskata, vai tā ir pamatota.

IV — Prasības pamatotība

52. Attiecībā uz Apstrīdētās direktīvas 1. un 2. pantu, kuros ir noteikts tās priekšmets un piemērošanas joma un definēti daži lietotie termini³⁷, lai gan, bez šaubām, būtu vēlams izdarīt dažus grozījumus vai pielāgojumus, izslēdzot dažus noteikumus gadījumā, ja šīs Direktīvas 3. un 4. pants tiek atcelti, tomēr, manuprāt, būtu pārmērīgi uzskatīt, ka šāda tīri formāla "sakārtošana" ir pietiekama, lai prasību atcelt tiesību aktu uzskatītu par nepieņemamu. Tas nav salīdzināms ar uzdevumu, ko Tiesa atteicās veikt iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome, kur, lai Direktīva 98/43 nebūtu jāatceļ pilnībā, veicot Kopienas likumdevēja darbu, tās 3. panta 1. punkts būtu jāpārraksta pilnībā, ierobežojot 3. panta 1. punktā minēto tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības vispārēja aizlieguma piemērojamību uz dažiem īpašiem šādu izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības veidiem³⁸.

54. Kā jau norādīju, Vācijas Federatīvā Republika savas prasības pamatojumam atsaucas uz pieciem pamatiem. Pirmkārt, tā apgalvo, ka EKL 95. pants par Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu ir izvēlēts nepareizi un Direktīva ir pieņemta, pārkāpjot EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunktu. Pakārtoti tā norāda, ka, pieņemot minēto direktīvu, nav ievēroti EKL 251. pantā paredzētie koplēmuma procedūras noteikumi un nav izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, kā arī nav ievērots samērīguma princips.

55. Vispirms analizēšu tos divus pamatus, uz kuriem prasītāja atsaucas kā uz galvenajiem un kuri ir jāizskata kopā, un, ja nepieciešams, izskatīšu pārējos pamatus, uz kuriem prasītāja atsaucas pakārtoti.

37 — Skat. formulējumu, kas ir izklāstīts šo secinājumu 31. zemsvītras piezīmē.

38 — Skat. sprieduma, kurš citēts šo secinājumu 29. punktā, 117. punktu, kurā ir atsauce uz ģenerāladvokāta Fennelija [Fennelly] sniegto secinājumu minētajā lietā 127. punktu.

A — *Par pamatiem, kas balstīti uz nepareizu EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēli*

aizliegums tikai ļoti nelielā mērā atbilst minētajai vajadzībai novērst šķēršļus šādu reklāmas līdzekļu brīvai aprītei.

1) Lietas dalībnieku argumenti

a) Prasītājas argumenti

56. Prasītāja apgalvo, ka nosacījumi, kas pamato EKL 95. panta izmantošanu, lai pieņemtu Direktīvas 3. un 4. pantu, nav izpildīti. Pēc prasītājas domām, neviens no 3. un 4. pantā noteiktajiem aizliegumiem faktiski nepalīdz ne novērst šķēršļus preču brīvai aprītei vai pakalpojumu sniegšanas brīvībai, ne arī novērst būtiskus konkurences traucējumus. Šajā sakarā prasītāja norāda virkni apstākļu attiecībā uz katru 3. un 4. pantā norādīto reklāmas līdzekļu un sponsordarbības veidu.

57. Vispirms, runājot par *presi* un *citiem drukātajiem izdevumiem*, kas ir paredzēti Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā, ir jānorāda, ka vairāk nekā 99,9 % no izstrādājumiem netiks pārdoti vairākās dalībvalstīs, bet gan tikai vietējā vai reģionālā mērogā, līdz ar to minētajā 3. panta 1. punktā paredzētais vispārējais tabakas izstrādājumu reklāmas

58. Šādas statistikas analīzes pamatojumam prasītāja apgalvo, ka šajā pašā 3. panta 1. punktā minētā frāze "citi drukātie izdevumi" attiecas uz plašu izdevumu klāstu, piemēram, vietējo (sporta, sabiedrisko, kultūras, politisko vai reliģisko) apvienību biļeteniem, pasākumu vai izstāžu (it īpaši kultūras pasākumu) programmām, afišām, ikgadējām telefonu grāmatām, dažādām reklāmas brošūrām un prospektiem. Prasītāja norāda, ka šie izdevumi ir adresēti tikai vietējiem iedzīvotājiem un tiem nepiemīt nekādas pārrobežu pazīmes.

59. Runājot par tā sauktajiem "preses" izdevumiem (laikraksti un žurnāli), tie ļoti reti tiek pārdoti citās dalībvalstīs ne tikai ar valodu vai kultūru saistītu iemeslu dēļ, bet arī redakcijas politikas dēļ. Starp citu, attiecībā uz tiem preses izdevumiem, kurus varētu tirgot ārpus valsts, pēc prasītājas domām, tāpat nepastāv neviens faktiskšs šķērslis to aprītei Kopienā, pat ja dažas dalībvalstis aizliedz tabakas izstrādājumu reklāmu presē. Pēc prasītājas domām, šādās valstīs no tiesību viedokļa un faktiski ārvalstu prese varētu izvairīties no šāda aizlieguma.

60. No tā attiecībā uz presi un citiem drukātiem izdevumiem prasītāja secina, ka pretēji Apstrīdētās direktīvas 5. pantam (kas ir piemērojams tikai pasākumu sponsordarbībai ar pārrobežu ietekmi) šīs direktīvas 3. panta 1. punkts faktiski neparedz novērst iespējamus tirdzniecības traucējumus. Prasītāja piebilst, ka, aizliedzot tabakas izstrādājumu reklāmu drukātos izdevumos, kam nav pārrobežu ietekmes, šīs 3. panta 1. punkts arī nepalīdz — netieši — novērst tirdzniecības šķēršļus, liekot šķēršļus iespējamai aizlieguma apiešanai attiecībā uz drukātiem izdevumiem, kurus var tirgot dalībvalstīs.

61. Pēc prasītājas domām, minētais 3. panta 1. punkts neatbilst arī mērķim novērst būtiskus konkurences traucējumus. Konkurences attiecības nepastāv ne starp vienas dalībvalsts vietējiem izdevumiem un citas dalībvalsts vietējiem izdevumiem, ne arī starp plaši izplatītiem laikrakstiem un žurnāliem un līdzīgiem ārzemju laikrakstiem un žurnāliem, kurus var izplatīt Kopienā, līdz ar to šādam mērķim nav jēgas. Šis arguments papildus tiem, ko Tiesa izvirzījusi iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome attiecībā uz reklāmas aģentūrām un reklāmas līdzekļu ražotājiem (109. punkts), no vienas puses, un tabakas izstrādājumu ražotājiem un tirgotājiem (113. punkts), no otras puses, papildina apgalvojumu, ka atsaucē uz EKL 95. pantu kā juridisko pamatu nevar pamatot tādu

vispārēju reklāmas aizliegumu, kāds ir noteikts Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā.

62. Runājot par šīs direktīvas 3. panta 2. punktu attiecībā uz *informācijas sabiedrības pakalpojumiem*, pēc prasītājas domām, arī tam nav neviena no izvirzītajiem mērķiem, tas neveicina ne preču brīvas aprites, ne pakalpojumu sniegšanas brīvības šķēršļu novēršanu, ne arī konkurences traucējumu novēršanu. Citu dalībvalstu drukāto izdevumu apskatīšana tīmeklī ir mazsvarīga, un katrā ziņā nav nekādu tehnisku šķēršļu, ņemot vērā brīvu pieeju informācijas sabiedrības pakalpojumiem pasaules mērogā, līdz ar to faktiski nepastāv tādi tirdzniecības šķēršļi, kuri būtu jānovērš.

63. Pēc prasītājas domām, EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēle ir nepareiza arī attiecībā uz minētās direktīvas 4. pantā paredzēto radioreklāmas un radoraidījumu sponsorēšanas aizliegumu. Šādi raidījumi, ņemot vērā programmu saturu, lietoto valodu un raidītāju nelielo pārklājumu, galvenokārt ir adresēti vietējai vai reģiona, nevis starptautiskai sabiedrībai. Turklāt, tā kā tabakas izstrādājumu radio-reklāma ir aizliegta gandrīz visās dalībvalstīs,

šāds aizliegums nebija jāparedz šīs direktīvas 4. panta 1. punktā. Prasītāja uzskata, ka tas attiecas arī uz minētās direktīvas 4. panta 2. punktā minēto radioaidījumu sponsorēšanu.

64. Visbeidzot, prasītāja uzskata, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. panta mērķis nav vis atvieglot iekšējā tirgus izveidi un darbību, novēršot iespējamus šķēršļus preču brīvai aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un novēršot būtiskus konkurences traucējumus, bet tikai aizsargāt sabiedrības veselību. Līdz ar to prasītāja uzskata, ka EKL 95. panta izmantošana, lai pieņemtu Apstrīdēto direktīvu, ir ne tikai nepareiza, bet arī pretrunā EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunktam, kas skaidri nepieļauj jebkādu dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu sabiedrības veselības jomā.

b) Atbildētāju un personu, kas iestājušās lietā to atbalstam, argumenti

65. Parlaments, Padome un personas, kas iestājušās lietā to atbalstam, uzskata, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants pamatoti ir pieņemti, pamatojoties uz EKL 95. pantu, un nav pretrunā EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunktam.

66. Šajā sakarā Parlaments, Padome un Komisija norāda, ka tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsor darbības aizliegums, kas paredzēts Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā, ir ievērojami šaurāks, nekā iepriekš Atceltās direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētais. Atbilstoši iepriekš minētajam spriedumam lietā Vācija/Parlaments un Padome Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā šādu izstrādājumu reklāma ir aizliegta tikai *laikrakstos un žurnālos* un vairs nav aizliegta afišās, uz saulesargiem, pelnu traukiem un citiem viesnīcās, restorānos un kafejnīcās izmantotiem priekšmetiem, kā arī reklāmas materiālos kinoteātros. Šis aizliegums neatiecas uz cita veida reklāmām, ko norāda prasītāja, piemēram, vietējo apvienību biļeteniem, pasākumu vai izstāžu programmām, afišām, ikgadējām telefonu grāmatām, dažādām reklāmas brošūrām un prospektiem.

67. Tā kā Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punkta piemērošanas joma ir ierobežota šādā veidā, Parlaments, Padome un Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumu, saskaņā ar kuru preses izdevumu (uz ko, pēc viņu domām, attiecas minētais pants) tirdzniecībai gandrīz nav pārrobežu ietekmes. Apšaubot statistikas analīzes, uz ko ir balstījusies prasītāja (analīzes, kuras rezultāti attiecas uz Vāciju, un tos nevar ekstrapolēt uz visu Kopienu), atbildību, atbildētāji norāda, ka pašreizējais tā sauktais "plašsaziņas līdzekļu konverģences" fenomens lielā mērā veicina preses izdevumu tirdzniecības paplašināša-

nos Kopienā, jo liels skaits laikrakstu un žurnālu turpmāk būs pieejami tīmeklī un tādejādi tiks izplatīti visās dalībvalstīs.

pārrobežu situācijas³⁹. Šajā sakarā Parlaments, Padome un Komisija norāda, ka Direktīvas par televīziju bez robežām 13. pantā ir paredzēts, ka "ikviena cigarešu un citu tabakas izstrādājumu reklāma televīzijā ir aizliegta" [neoficiāls tulkojums], neatkarīgi no attiecīgo televīzijas raidījumu ģeogrāfiskās izplatības.

68. Starp citu, Parlaments, Padome un Komisija tāpat uzskata, ka ir ārkārtīgi grūti vai pat neiespējami precīzi noteikt, vai izdevumi tiek izplatīti tikai vietējā vai valsts [mērogā] un vai tie tiek izplatīti Eiropā vai starptautiski. Līdz ar to, aizliedzot tabakas izstrādājumu reklāmu tikai tajos izdevumos, kas tiek izplatīti ārpus vienas valsts robežām Kopienā, un neaizliedzot to izdevumos, kuri ir paredzēti izplatīšanai tikai vietējā vai valsts mērogā, kā to piedāvāja Vācijas valdība, apspriežot Apstrīdēto direktīvu, šāda aizlieguma robežas tiktu padarītas īpaši neskaidras un nenoteiktas. Šāda iespējama ir pretrunā gan tiesiskās drošības prasībām, gan arī minētās direktīvas mērķim, kas, pēc Kopienas iestāžu domām, ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus jautājumā par tabakas izstrādājumu reklāmu, lai novērstu šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

70. Parlaments, Padome un Komisija uzskata, ka visi šie apstākļi pierāda, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā norādītie drukātie izdevumi faktiski tiek tirgoti Kopienā.

71. Kā Tiesa norādījusi iepriekš minētā sprieduma lietā Vācija/Parlaments un Padome 97. punktā, ņemot vērā valstu tiesisko regulējumu attīstību, kas attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu ir aizvien ierobežojošāki, ļoti iespējams, ka jau pastāv vai nākotnē radīsies šķēršļi brīvai preses izdevumu aprietei, un līdz ar to, lai novērstu šādus šķēršļus

69. Turklāt ir jau pieņemtas vairākas direktīvas, balstoties uz Līguma 100.a pantu, un Tiesa nav apšaubījusi to spēkā esamību, lai gan to piemērošanas jomā ietilpst ne tikai

39 — Padome atsauca uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.), Padomes 1992. gada 19. novembra Direktīvu 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā (OV L 346, 61. lpp.) un Padomes 1984. gada 10. septembra Direktīvu 84/450/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz maldinošu reklāmu (OV L 250, 17. lpp.).

tirdzniecībai, atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai EKL 95. panta izmantošana par juridisko pamatu minētajai direktīvai ir atbilstoša.

72. Parlaments un Padome uzskata, ka šāds juridiskais pamats ir vēl jo vairāk atbilstošs tādēļ, ka neatkarīgi no preses izdevumu tirdzniecības apmēra Kopienā minētā 3. panta 1. punkta mērķis katrā ziņā ir arī novērst, pirmkārt, to, ka netiek ievērots tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums, izvēloties it kā vietējā mēroga preses izdevumus, un, otrkārt, neizbēgamus konkurences traucējumus drukāto plašsaziņas līdzekļu nozarē, kas rodas līdz ar priekšrocībām, ko gūst "vietējā" un "valsts" tirgus dalībnieki, saņemot reklāmas sludinājumus, salīdzinot ar Kopienas tirgus dalībniekiem (gadījumā, ja, kā to piedāvāja Vācijas Federatīvā Republika, apspriežot Apstrīdēto direktīvu, attiecīgais aizliegums būtu piemērojams tikai tiem izdevumiem, kurus tirgo ārpus vienas valsts robežām)⁴⁰.

40 — Komisija uzskata, ka iepriekš minētais spriedums lietā BAT atspēko argumentus, kurus Tiesa agrāk ir izvirzījusi iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome, pārbaudot, vai Direktīvas 2001/37 mērķis ir novērst vienlaidīgi šķēršļus tirdzniecībai un būtiskus šķēršļus konkurencei. Komisija uzskata, ka no jaunākās judikatūras izriet, ka izvirzītie mērķi ir alternatīvi, nevis kumulatīvi. Līdz ar to Komisija nav izvirzījusi nevienu argumentu par Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. panta iespējamu saistību ar būtisku konkurences traucējumu novēršanu. Piekrītot šādai judikatūras interpretācijai (skat. iebildumu raksta 41.–43. punktu), Parlaments tāpat kā Padome uzskata, ka, attiecinot apstrīdētos pantus tikai uz situācijām ar pārrobežu ietekmi, neapšaubāmi tiktu radīti arī konkurences traucējumi, un līdz ar to Kopienas likumdevējs, neistenojot šādu ierobežošanu, ir drīzāk novērsis šādu traucējumu parādīšanos, nevis jau esošus traucējumus.

73. Parlaments, Padome un Komisija uzskata, ka Direktīvas 3. panta 2. punktā paredzētais tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums *informācijas sabiedrības pakalpojumos* ir pamatots ar vēlmi novērst iespējamus tirdzniecības šķēršļus šajā nozarē un it īpaši tiecas novērst izvairīšanos no tabakas izstrādājumu reklāmas aizlieguma drukātajos izdevumos, izmantojot elektroniskos līdzekļus, proti, novērst konkurences traucējumu rašanos.

74. Visbeidzot, Apstrīdētās direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētais vispārējais tabakas izstrādājumu radioreklāmas aizliegums ir pilnībā identisks aizliegumam, kas paredzēts Direktīvas par televīziju bez robežām 13. pantā⁴¹. Kā televīzijas raidījumiem, tā arī *radio-raīdījumiem* ir pārrobežu raksturs zemes frekvenču plašā pārklājuma un satelītu, kabeļu un timekļa izplatītās lietošanas dēļ.

75. Neraugoties uz specifiskiem apsvērumiem attiecībā uz katru reklāmas līdzekļa veidu, kas norādīts Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā, Parlaments, Padome un Komisija norāda, ka šī direktīva atbilst arī iepriekš minētajam spriedumam lietā Vācija/Parlaments un Padome tiktāl, ciktāl dalībvalstis, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību, vairs nedrīkst izvirzīt stingrākas prasības nekā tās, kas noteiktas Direktīvā

41 — Skat. šo secinājumu 69. punktu.

tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsor-darbības jomā, un attiecīgi saskaņā ar minētās Direktīvas 8. pantu dalībvalstis vairs nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu produktu vai pakalpojumu brīvu apriti, kas atbilst šīs direktīvas prasībām, līdz ar to šī direktīva faktiski novērš šķēršļus tirdzniecībai un uzlabo iekšējā tirgus izveides un darbības apstākļus atbilstoši mērķim, kas saistīts ar normatīvo aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz EKL 95. pantu.

judikatūru par EKL 95. panta izmantošanas nosacījumiem, uzskata, ka, lai atzītu, ka šī panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēle ir atbilstoša, pietiek konstatēt, ka šī direktīva faktiski palīdz novērst šādus šķēršļus, un nav jāpārbauda, vai arī tās mērķis ir novērst būtiskus konkurences traucējumus.

2) Tiesas vērtējums

76. Tāpat Parlaments, Padome un Komisija uzskata, ka, tā kā nosacījumi EKL 95. panta izmantošanai par Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu ir izpildīti, EKL 152. panta 4. punkta c) apakšpunkts nav pārkāpts pat tad, ja daļēji šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt sabiedrības veselību.

78. Līguma 100.a panta un vēlāk EKL 95. panta kā direktīvas juridiskā pamata izvēle ir balstīta judikatūrā. Judikatūrā Tiesa ir precizējusi nosacījumus, kuriem jābūt izpildītiem, lai varētu atsaukties uz šo pantu. Pirms tiek izdarīti secinājumi attiecībā EKL 95. panta izmantošanu par Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu jomās, kuras skar tās 3. un 4. pants, aplūkosim judikatūrā izvirzītos argumentus.

77. Šajā sakarā Spānijas Karaliste, Francijas Republika un Somijas Republika norāda, ka attiecībā uz drukātiem plašsaziņas līdzekļiem, tiekli un raidījumiem būtiski un pastāvīgi pieaug pārrobežu tirdzniecība, kā arī to, ka pastāv un acīmredzot pieaugs šķēršļi šādai tirdzniecībai sakarā ar atšķirībām valstu tiesību aktos tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības jomā. Tāpat kā Parlaments un Komisija, Somijas Republika, atsaucoties uz Tiesas jaunāko

a) Tiesas judikatūra attiecībā uz Līguma 100.a panta kā direktīvas juridiskā pamata izvēli

79. Kā jau norādīju, Līguma 100.a panta 1. punktā Padomei, lai sasniegtu Līguma

7.a pantā izvirzītos mērķus, ir piešķirtas tiesības, ievērojot noteiktu procedūru, paredzēt "pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību". EKL 14. panta 2. punktā ir definēts, ka "iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar [...] Līgumu ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte", kurā saskaņā ar EKL 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumiem "dalībvalstis atceļ šķēršļus brīvai preču, personu, pakalpojumu un kapitāla aprītei".

81. Lai arī iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome (kas taisīts vairākus gadus pēc iepriekš minētā sprieduma lietā "Titāna dioksīds") Tiesa izskatīja Direktīvu 98/43 attiecībā uz katru no šiem mērķiem, kuri kā viens, tā otrs sekmē iekšējā tirgus izveidi, no tā nevar izdarīt secinājumu, kā to apgalvo prasītāja⁴⁴, ka EKL 95. panta kā juridiskā pamata izmantošana ikvienai direktīvai būtu atbilstoša tikai tad, ja tā vienlaicīgi atbilst abiem, nevis tikai vienam no šiem mērķiem, kā rezultātā gadījumā, ja direktīva nepalīdz novērst tirdzniecības šķēršļus vai konkurences traucējumus, Kopienų likumdevējs nav tiesīgs izmantot šādu juridisko pamatu direktīvas pieņemšanai.

80. Neraugoties uz šo noteikumu formulējumu, 1991. gada 11. jūnija spriedumā lietā Komisija/Padome, ko sauc par spriedumu lietā "Titāna dioksīds"⁴², Tiesa atzina, ka iekšējā tirgus izveide un darbība nozīmē ne tikai tirdzniecības šķēršļu novēršanu, bet arī dažu konkurences traucējumu novēršanu Kopienā⁴³.

82. Manuprāt, veicot šādu divējādu pārbaudi, Tiesa ir tikai pārbaudījusi, vai Līguma 100.a panta kā juridiskā pamata izmantošana attiecīgās direktīvas pieņemšanai var būt atbilstoša, ņemot vērā vienu vai otru mērķi,

42 — C-300/89 (*Recueil*, I-2867. lpp.).

43 — 14., 15. un 23. punkts. Skat. arī ģenerālvokāta Tezauro secinājumus šajā lietā (10. punkts). Tiesa atcēla attiecīgo direktīvu tāpēc, ka tā bija jāpieņem, pamatojoties uz EEK līguma 100.a pantu (jaunajā redakcijā — EK līguma 100.a pants), nevis EEK līguma 130.s pantu (jaunajā redakcijā — EK līguma 130.s pants, pēc grozījumiem — EKL 175. pants) (par vidi), ņemot vērā ietekmi uz titāna dioksīda ražošanas izmaksām un līdz ar to uz konkurences apstākļiem šajā nozarē, un valsts tiesību normām par atkritumu pārstrādi, kuras direktīva tiecas saskaņot. Kā norādīja ģenerālvokāts Džeikobs [Jacobs] savu secinājumu 45. punktā lietā C-350/92 *Spanija/Padome* (1995. gada 13. jūlija spriedums, *Recueil*, I-1985. lpp.), ir grūti attiecīgajā direktīvā saskatīt, kā tā veicina atkritumu vai pārstrādes produktu brīvu aprīti.

44 — Šajā sakarā skat. it īpaši Vācijas Federatīvās Republikas replikas raksta 53., 71., 81., 85. un 89. punktu. Atgādinu, ka šādu iepriekš minētā sprieduma lietā Vācija/Parlaments un Padome interpretāciju ir apstiprinājuši gan Parlaments un Padome, gan arī Somijas Republika.

uz ko ir balstīta iekšējā tirgus izveide⁴⁵. Tikai pēc šādas vispusīgas pārbaudes Tiesa varēja atcelt Direktīvu 98/43 kopumā, tāpēc ka 100.a panta kā minētās direktīvas juridiskā pamata izvēle ir bijusi nepareiza.

bas apstākļus, un to mērķim jābūt šādam, palīdzot novērst šķēršļus brīvai preču aprītei vai pakalpojumu sniegšanas brīvībai *un vēl* palīdzot novērst konkurences traucējumus”⁴⁶.

83. Šajā sakarā judikatūra, kas ir radusies pēc iepriekš minētā sprieduma lietā Vācija/Parlaments un Padome, pamato manu viedokli.

84. Kā Parlaments, Komisija un Somijas Republika to pamatoti norāda, iepriekš minētajā spriedumā lietā *BAT* Tiesa precizēja, “kā izriet no [iepriekš minētā] sprieduma lietā [Vācija/Parlaments un Padome] 83., 84. un 95. punkta, ka [Līguma 100.a panta 1. punktā] norādītie pasākumi ir paredzēti, lai uzlabotu iekšējā tirgus izveides un darbi-

85. Šāds formulējums acīmredzami parāda, ka nosacījumi, kas attiecas uz EKL 95. panta izmantošanu, nav kumulatīvi. Nav būtiski, ka Direktīva, kuras juridiskais pamats ir šis pants, palīdz novērst tikai šķēršļus brīvai tirdzniecības aprītei un nepalīdz novērst konkurences traucējumus vai otrādi — palīdz sasniegt otro mērķi, nevis pirmo, vai palīdz sasniegt abus mērķus vienlaicīgi. Būtiski ir tas, ka, izvirzot vienus vai citus mērķus, attiecīgā direktīva faktiski uzlabo iekšējā tirgus izveides un darbības apstākļus.

45 — Turklāt ģenerāladvokāta Fennelija secinājumi lietā, kurā taisīts iepriekš minētais spriedums Vācija/Parlaments un Padome, atbilst šādai loģikai. Ģenerāladvokāts secinājumu 83. punktā norāda, ka Līguma 100.a pants nepiešķir Kopienai vispārējas tiesības noteikt regulējumu, bet gan paredz ierobežotu kompetenci, lai atvieglotu pamatbrīvību īstenošanu vai saskaņotu konkurences apstākļus. Secinājumu 93. punkta viņš papildus norāda, ka, lai noteiktu, vai Kopienas pasākums ir attiecināms uz iekšējo tirgu, vispirms ir jāpārbauda, ka ir pastāvējuši noteikumi pirms to saskaņošanas, t.i., ka atšķirības valsts tiesiskajos aktos ir radījušas konkurences traucējumus ekonomiskā rakstura nozarē, lai pēc tam pārbaudītu, ka pasākumi, kas pieņemti, pamatojoties uz Līguma 100.a pantu, veicina brīvu aprīti vai padara līdzvērtīgus konkurences apstākļus attiecīgajā nozarē. Secinājumu 117. punktā ģenerāladvokāts pārbauda, vai tabakas reklāmas aizliegums, kas paredzēts Direktīvā 98/43, varēja atbilst mērķim novērst konkurences traucējumus, ja minētais aizliegums attiecas tikai uz dažiem reklāmas līdzekļiem, kas, pēc viņa domām, nav saistīti ar mērķi novērst šķēršļus tirdzniecībā.

86. Turklāt iepriekš minētajā spriedumā lietā *BAT* Tiesa izskatīja Direktīvu 2001/37 (tabakas izstrādājumu ražošanas, noformēšanas un pārdošanas jomā) tikai saistībā ar mērķi novērst šķēršļus brīvai šādu preču aprītei. Uzskatot, ka šīs direktīvas mērķis faktiski tam atbilst un šādi — ar šo vienīgo

46 — Sprieduma 60. punkts (mans izcēlums).

apstākli — tā palīdz uzlabot iekšējā tirgus izveides un darbības apstākļus, Tiesa secināja, ka minēto direktīvu varēja pieņemt, pamatojoties uz EKL 95. pantu⁴⁷.

direktīva faktiski palīdz novērst šķēršļus tirdzniecībai, tad, lai tā atbilstu EKL 95. pantā paredzētajam mērķim, nav būtiski, ka tā neietekmē konkurences apstākļus.

87. Iepriekš minētajos spriedumos lietā *Arnold André* un lietā *Swedish Match*⁴⁸ par šo pašu direktīvu un pēc tam 2005. gada 12. jūlija spriedumā lietā *Alliance for Natural Health* u.c.⁴⁹ par Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 10. jūnija Direktīvu 2002/46/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz uztura bagātinātājiem⁵⁰ Tiesa norādīja tieši tādu pašu argumentāciju.

89. Turklāt attiecībā uz mērķi novērst šķēršļus tirdzniecībai Tiesa pastāvīgi ir atzinusi, ka, “ja ar vienkāršu atšķirību konstatējumu starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem nepietiek, lai pamatotu EKL 95. panta izmantošanu [...], citādi ir gadījumos, kad starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem pastāv tādas atšķirības, kuras var ierobežot pamatbrīvības un šādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību”⁵¹. Tāpat Tiesa pastāvīgi ir papildus norādījusi, ka, “kaut gan ir iespējams izmantot EKL 95. pantu kā juridisko pamatu, lai nākotnē novērstu šķēršļus tirdzniecībā, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ, tad iespējai, ka šādi šķēršļi rodas, ir jābūt ticamai un minētā pasākuma mērķim ir jābūt to novēršanai”⁵².

88. No šiem ar judikatūru saistītajiem argumentiem izriet, ka, lai varētu uzskatīt, ka direktīvas mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība EKL 95. panta 1. punkta nozīmē, pietiek, ka tā faktiski palīdz novērst šķēršļus ar Līgumu garantētajām pamatbrīvībām vai palīdz novērst konkurences traucējumus. Ja

90. Lai noteiktu, vai ir izpildīti nosacījumi EKL 95. panta izmantošanai attiecībā uz

47 — Skat. sprieduma 64.–75. punktu.

48 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Arnold André*, 38.–42. punkts, un lietā *Swedish Match*, 37.–42. punkts.

49 — C-154/04 un C-155/04 (Krājums, I-6451. lpp., 35.–38. punkts).

50 — OV L 183, 51. lpp.

51 — Iepriekš minētie spriedumi lietā *Arnold André* (30. punkts), lietā *Swedish Match* (29. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (28. punkts), kuros ir atsauce uz iepriekš minētajiem spriedumiem lietā Vācija/Parlaments un Padome (84. un 95. punkts) un lietā *BAT* (60. punkts).

52 — Iepriekš minētie spriedumi lietā *Arnold André* (31. punkts), lietā *Swedish Match* (30. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (29. punkts), kuros ir atsauce uz iepriekš minēto 1995. gada 13. jūlija spriedumu lietā Spānija/Padome (35. punkts), iepriekš minētajiem spriedumiem lietā Vācija/Parlaments un Padome (86. punkts) un lietā *BAT* (61. punkts), kā arī 2001. gada 9. oktobra spriedumu lietā C-377/98 *Niederlande/Parlaments un Padome* (*Recueil*, I-7079. lpp., 15. punkts).

mērķi novērst šķēršļus tirdzniecībā, vispirms ir būtiski pārbaudīt, vai attiecīgo pasākumu pieņemšanas brīdī pastāv atšķirības dalībvalstu tiesību normās vai vismaz tās attīstās atšķirīgi. Pēc tam jāpārlicinās, ka šādi apstākļi rada šķēršļus ar Līgumu garantētām brīvībām vai pastāv ticama varbūtība, ka šādi šķēršļi var rasties. Visbeidzot, jāpārbauda, vai attiecīgā pasākuma mērķis faktiski ir tieši vai netieši⁵³ šādu (esošu vai varbūtēju) šķēršļu novēršana vai pasargāšana no tiem. Šāda argumentācija ir ļoti līdzīga tai, ko Tiesa izvirzīja attiecībā uz mērķi novērst konkurences traucējumus, kas, attieksamies uz šķēršļiem tirdzniecībā, veicina iekšējā tirgus izveidi⁵⁴.

izdarot izvēli, ir sabiedrības veselības aizsardzība”⁵⁵.

92. Atgādināšu, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome Tiesa norādīja, ka, “lai arī Līguma 129. panta 4. punkta pirmajā ievilkumā nav paredzēts jebkādā veidā saskaņot dalībvalstu tiesību aktus, kuru mērķis ir aizsargāt un uzlabot cilvēku veselību, šī norma tomēr nenozīmē, ka saskaņošanas pasākumi, kas ir veikti, pamatojoties uz citām Līguma normām, nevarētu ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību”⁵⁶. Tiesa papildināja, ka “tieši pretēji — Līguma 129. panta 1. punkta trešajā daļā turklāt ir norādīts, ka veselības aizsardzības jomā izvirzītās prasības ir visu Kopienas politiku sastāvdaļa un 100.a panta 3. punktā ir tieši noteikts, ka, īstenojot saskaņošanu, tiek garantēts augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis”⁵⁷.

91. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, “ja ir izpildīti [šie] priekšnoteikumi EKL 95. panta kā juridiskā pamata izmantošanai, Kopienas likumdevējam nevar liegt atsaukties uz šo juridisko pamatu tāpēc, ka galvenais faktors,

93. Ievērojot šo judikatūru, ir jāpārbauda, vai ir izpildīti nosacījumi EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izmantošanai.

53 — Atgādinu, ka iepriekš minētais spriedums lietā Vācija/Parlaments un Padome 100. punktā Tiesa atzina, ka “tiesību akts, kas pieņemts, pamatojoties uz Līguma 100.a pantu, 57. panta 2. punktu un 66. pantu, var būt noteikumi, kas tieši neattiecas uz šķēršļu pamatbrīvību īstenošanai novēršanu, ja tie ir nepieciešami, lai izvairītos no tādu aizliegumu apiešanas, kuru mērķis ir pamatbrīvību īstenošana”. Šo judikatūru apstiprina iepriekš minētais spriedums lietā BAT (82. punkts).

54 — Šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā “Titāna dioksīds” (23. punkts) un 1995. gada 13. jūlija spriedumu lietā Spānija/Padome (32.–36. un 40. punkts).

55 — Iepriekš minētie spriedumi lietā BAT (62. punkts), lietā *Arnold André* (32. punkts), lietā *Swedish Match* (31. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (30. punkts), kas sakrīt ar iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome (88. punkts).

56 — 77. un 78. punkts.

57 — 88. punkts. Identiski argumenti ir izvirzīti iepriekš minētajos spriedumos lietā BAT (62. punkts), lietā *Arnold André* (33. punkts), lietā *Swedish Match* (32. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (31. punkts).

b) EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēles atbilstība jomās, uz kurām attiecas direktīvas 3. un 4. pants

i) Iespējamās atšķirības valsts tiesību regulējumos jomās, uz kurām attiecas Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants

94. Uzskatu, ka prasītājas izvirzītie argumenti, kas balstīti uz to, ka EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēle jomās, uz kurām attiecas direktīvas 3. un 4. pants, ir bijusi nepareiza, nav pamatoti.

96. Atgādināšu, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome Tiesa jau ir atzinusi, ka Direktīvas 98/43 pieņemšanas brīdī ir bijušas atšķirības valsts tiesību aktos tabakas izstrādājumu reklāmas jomā⁵⁹, kā arī to, ka “[tiesību akti] kļūst arvien ierobežojošāki [...], kas apstiprina pārliecību, ka šāda reklāma ievērojami paaugstina tabakas [izstrādājumu] patēriņu”⁶⁰.

95. Šajā sakarā ņemšu vērā argumentāciju, kuru Tiesa parasti izvirza attiecībā uz mērķi novērst konkurences traucējumus vai attiecībā uz mērķi novērst šķēršļus tirdzniecībā⁵⁸. Vispirms apskatīšu, vai (Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī) ir bijušas atšķirības valsts tiesību regulējumos jomās, uz kurām attiecas šīs direktīvas 3. un 4. pants, tad to, kā šādas iespējamās atšķirības ietekmē iekšējā tirgus izveidi un darbību, un, visbeidzot, pirms tiek izdarīti secinājumi attiecībā uz EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēles atbilstību (jomās, uz kurām attiecas direktīvas 3. un 4. pants), apskatīšu 3. un 4. pantā izvirzītos mērķus.

97. Nav strīda par to, ka tas attiecas arī uz Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī ne tikai attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu, bet arī sponsordarbību. Tieši tas skaidri izriet no valsts tiesību aktiem, kurus Komisija precīzi un rūpīgi pārbaudīja un kurus norādīja Direktīvas priekšlikuma pa-

58 — Runa ir par argumentiem, kurus apkopoju šo secinājumu 90. punktā.

59 — Skat. 96. punktu.

60 — 97. punkts.

matojuma 4. punktā, kuru tā iesniedza 2001. gada 20. jūnijā⁶¹. Turklāt tieši tas ir norādīts Apstrīdētās direktīvas pirmajā un trešajā apsvērumā⁶².

99. Šādu atzinumu nemaina tas, ka šīs direktīvas pieņemšanas brīdī Pasaules Veselības organizācijā (PVO), kā norādīts Direktīvas priekšlikuma pamatojuma 5. punktā un minētās direktīvas astotajā apsvērumā, norisinājās sarunas, lai izstrādātu Pamatkonvenciju par tabakas kontroli (turpmāk tekstā — "PVO konvencija").

98. Vēl jo vairāk tas attiecas uz Apstrīdēto direktīvu tādēļ, ka tā ir pieņemta tieši pirms desmit jauno dalībvalstu pievienošanās līdz ar Eiropas Savienības paplašināšanu. Šāda perspektīva tikai palielina risku, ka islaicīgi vai vidēji ilgi pastāvēs atšķirības valsts tiesību aktos attiecīgajā nozarē⁶³.

61 — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas priekšlikums par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un ar to saistīto sponsordarbību (COM(2001) 283, galīgā redakcija; turpmāk tekstā — "Direktīvas priekšlikums"). Kā Komisija atgādināja tiesas sēdē, laikā, kad tika izvirzīts šīs Direktīvas priekšlikums, šādu izstrādājumu reklāma un/vai sponsordarbība daļēji bija aizliegta sešās dalībvalstīs (Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Zviedrijas Karaliste), četrās dalībvalstīs pilnīgi aizliegta (Francijas Republika, Itālijas Republika, Portugāles Republika un Somijas Republika) un piecās dalībvalstīs noritēja darbs pie likumdošanas, lai ieviestu pilnīgu aizliegumu (Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Irija, Nīderlandes Karaliste un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste).

62 — Pirmajā apsvērumā ir norādīts, ka "dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti par tabakas izstrādājumu reklāmu un ar to saistīto sponsordarbību savstarpēji atšķiras". Trešajā apsvērumā ir norādīts, ka "dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanas mērķis ir aizsargāt sabiedrības veselību, reglamentējot tabakas — atkarību izraisoša ražojuma — pārdošanas veicināšanu, kura dēļ Kopiena ik gadu mirst vairāk nekā pusmiljons cilvēku, tādējādi izvairoties no stāvokļa, ka pārdošanas veicināšanas dēļ gados jauni cilvēki sak pārāgri smēķēt un kļūst atkarīgi".

63 — Tiesas sēdē Komisija precizēja, ka dažās jaunajās dalībvalstīs tabakas izstrādājumu reklāma un sponsordarbība ir aizliegta pilnībā (Čehijas Republika, Latvijas Republika un Lietuvas Republika), bet citas to atļauj, ja tiek ievēroti daži nosacījumi (Ungārijas Republika un Maltas Republika).

100. Kaut arī PVO konvencijas projekta mērķis bija samazināt tabakas izstrādājumu patēriņu, paredzot vispārēju šādu izstrādājumu reklāmas, veicināšanas un sponsordarbības aizliegumu, kas tuvinātu valstu tiesiskos regulējumus attiecīgajā nozarē, Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī (2003. gada 26. maijā) minētās sarunas tik un tā joprojām norisinājās un, lai arī pēc ļoti neilga laika (nākošajā mēnesī) noslēdzās ar PVO konvencijas pieņemšanu, tā stājās spēkā tikai 2005. gada 27. februārī un joprojām nav saistoša visām Eiropas Kopienas dalībvalstīm⁶⁴.

64 — Lai arī šobrīd trīs dalībvalstis ir parakstījušas PVO konvenciju pēc tās pieņemšanas, tās nav to vēl ratificējušas. Tas attiecas uz Čehijas Republiku, Itālijas Republiku un Polijas Republiku.

101. Starp citu, lai arī minētās konvencijas 13. pants, kas attiecas uz tabakas izstrādājumu reklāmu, veicināšanu un sponsordarbību, faktiski samazina atšķirības valsts tiesiskajos regulējumos attiecīgajā nozarē, tās mērķis tomēr nav šādas atšķirības novērst uzreiz un pilnībā un tā arī neizslēdz atšķirīgas attīstības iespējamību. Saskaņā ar minētās konvencijas 13. panta 2. punktu piecu gadu laikā pēc PVO konvencijas stāšanās spēkā (t.i., līdz 2010. gada 27. februārim) ligumslēdzējam pusēm ir iespēja izvēlēties vispārēju šo dažādo tirdzniecības darbību veidu aizliegumu (to skaitā pārrobežu darbību) vai tikai noteikt dažus ierobežojumus vai aizliegumus šajā nozarē.

102. No tā izriet, ka Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī pastāvēja būtiskas atšķirības valsts tiesiskajos regulējumos tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības jomā (it īpaši jomās, uz kurām attiecas minētās direktīvas 3. un 4. pants) un ka šīs atšķirības nebija novērstas.

103. Ņemot vērā šos apstākļus, ir jānosaka šādu atšķirību ietekme uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.

ii) Esošo un iespējamo atšķirību ietekme uz iekšējā tirgus izveidi un darbību jomās, uz kurām attiecas Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants

104. Pretēji prasītājam uzskatu, ka atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos, kas pastāvēja Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī, kā arī minētā tiesiskā regulējuma atšķirīgā attīstība jomās, uz kurām attiecas minētās direktīvas 3. un 4. pants, ietekmēja iekšējā tirgus izveidi un darbību, jo, manuprāt, šādas atšķirības (esošas un iespējamās) attiecīgi bija šķērslis preču brīvai aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai vai radīja iespēju rasties jauniem šķēršļiem tirdzniecībā.

105. Vispirms ir jāatzīst, ka tas ir norādīts Apstrīdētās direktīvas sestajā apsvērumā, ka informācijas sabiedrības pakalpojumiem, kā arī radioraidījumiem (kurus turklāt vienlaicīgi var pārraidīt timekli) lielā mērā ir pārrobežu raksturs⁶⁵.

65 — Kā norādīja Francijas Republika procesuālā raksta 30. punktā, radio raidījumu pārkļūmums var svārstīties atkarībā no izmantotajiem frekvences viļņiem līdz vairākiem tūkstošiem kilometru no raidīšanas vietas. Tādējādi daži radio ir paredzēti tieši ārvalstu auditorijai (*BBC World, Radio France International, Deutsche Welle*).

106. Preses izdevumi arī ir pakļauti tam, ka plašsaziņas līdzekļi kļūst starptautiski. No Komisijas 1997. gadā sniegtā ziņojuma attiecībā uz preses izdevumu tirgu izriet, ka faktiski starp dalībvalstīm notiek ievērojama laikrakstu un žurnālu aprīte⁶⁶. It īpaši tas attiecas uz valstīm ar kopīgu valodu, piemēram, franču valodu (Beļģija, Francija, Luksemburga), angļu valodu (Īrija, Apvienotā Karaliste) vai vācu valodu (Vācija, Austrija un Bolcāno reģions Itālijā). Turklāt citas dalībvalsts preses izdevumu importēšana, šķiet, ir ļoti izplatīta Beļģijā, Nīderlandē, Dānijā, Somijā un Zviedrijā. Visbeidzot, daži izdevumi jau iepriekš ir ieguvuši plašu lasītāju loku ārpus valsts robežām un tādējādi rodas pastāvīga preses izdevumu eksporta plūsma uz citām dalībvalstīm, kas nav to izcelsmes valstis⁶⁷. Šādai tradicionālai preses izdevumu tirdzniecības formai — papīra veidā — jāpievieno visi tie izdevumi, kas pastāvīgi pieaug un kas pastāv, pateicoties timeklam, kur ir pieejams jau ievērojams skaits izdevumu.

107. No tā izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, preses izdevumu tirgus tāpat kā radio tirgus ir tāds tirgus, kur tirdzniecība starp dalībvalstīm ir salīdzinoši būtiska un

kurš vēl vairāk attīstās attiecīgo plašsaziņas līdzekļu un timekļa, kas vislielākajā mērā ir pārrobežu plašsaziņas līdzeklis, konverģences dēļ.

108. Kā Tiesa ir norādījusi, arī tabakas izstrādājumu tirgus ir tāds tirgus, kurā tirdzniecība starp dalībvalstīm ir salīdzinoši būtiska⁶⁸. Turklāt ir vispāratzīts, ka reklāma, kā arī zināmā mērā sponsordarbība ievērojamā palīdz palielināt šādu izstrādājumu patēriņu, it īpaši mudinot gados jaunus patērētājus "izmēģināt" un šādi pakļaut sevi riskam nonākt minēto izstrādājumu atkarībā⁶⁹.

109. Šādos apstākļos tabakas nozare ir ieinteresēta attīstīt starptautiska mēroga tirdzniecības stratēģijas, lai savus izstrādājumus reklamētu it īpaši Kopienas tirgū, plaši izmantojot tādas reklāmas vai sponsordarbības līdzekļus, kuru priekšrocība ir to pārrobežu raksturs, piemēram, drukātus preses izdevumus, radio un timekli.

66 — Ziņojuma, kas ir pievienots Komisijas lietas materiāliem, nosaukums ir "Laikrakstu izplatīšanas un cenu struktūra starpvalstu drukātajos plašsaziņas līdzekļos dalībvalstīs un tās ietekme uz drukāto plašsaziņas līdzekļu apriti Eiropas Savienībā" (*Newspaper distribution and pricing structure of crossborder printed press within the Member States and its effect on the free circulation of printed media within the European Union*).

67 — Īpaši var minēt *The Times* vai *Le Monde* un attiecībā uz specializēto presi — *The Financial Times*, *The Economist*, *Newsweek* un vēl *Handelsblatt*.

68 — Skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā *BAT* (64. punkts), lietā *Arnold André* (39. punkts) un lietā *Swedish Match* (38. punkts).

69 — Tiesa to norādīja iepriekš minētajos spriedumos lietā *Vācija/Parlaments un Padome* (97. punkts, kas citēts šo secinājumu 96. punktā), lietā *BAT* (67. punkts), lietā *Arnold André* (38. un 40. punkts) un lietā *Swedish Match* (37. un 39. punkts).

110. No tā secinu, ka atšķirības, kas Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī pastāvēja starp valsts tiesiskajiem regulējumiem tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības jomā, it īpaši, preses, radio un informācijas sabiedrības pakalpojumu nozarē, faktiski ir bijuši šķēršļi preču brīvai aprītei, kā arī pakalpojumu sniegšanas brīvībai⁷⁰.

111. Turklāt katrā ziņā ir jāatzīst, ka, ņemot vērā, ka minētie tiesiskie regulējumi kļūst arvien ierobežojošāki (kas pēc PVO konvencijas stāšanās spēkā var tikai kļūt izteiktāki), pastāv ļoti liela iespēja, ka šādi šķēršļi parādās un attīstās⁷¹.

112. Attiecībā uz *preses izdevumiem* ir būtiski paturēt prātā, ka attiecīgajā brīdī vairākas dalībvalstis jau bija aizliegušas tabakas izstrādājumu reklāmu šādos reklāmas līdzekļos (tostarp attiecībā uz tādām, kuru

izcelsme ir citā dalībvalstī) vai bija gatavas to aizliegt⁷². Turklāt nesenās tiesību normu izmaiņas apliecina šādu neapstrīdamu tendenci minētajā virzienā. Tiešs pierādījums ir jaunais Spānijas tiesiskais regulējums, kas ievērojami pastiprina līdz šim paredzētos ierobežojumus tabakas izstrādājumu reklāmas jomā⁷³.

113. Valsts noteikumi, kas izvirza nosacījumos preses izdevumiem, lai tos varētu pārdot, tieši ietekmē šo izdevumu saturu.

70 — Turklāt ir jāatgādina, ka Komisijas Zālajā grāmatā par komerciāla rakstura paziņojumiem iekšējā tirgū, kas izstrādāta 1996. gadā (kurā konsultāciju līmenī bija iesaistīti pārstāvji no ļoti dažādām ieinteresētām grupām), jau parādīts, ka tirgus dalībnieki (reklāmas aģentūras, reklāmdevēji, izdevējsabiedrības un raidorganizācijas) jau ir izjutuši atšķirību valsts tiesību aktos attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un sponsordarbību un to, ka tā rada būtiskas grūtības izvērst darbību starpvalsts mērogā šajā nozarē gandrīz tikpat lielā mērā, kā grūtības, kas rodas sakarā ar vienas vai otras dalībvalsts kultūras īpašo raksturu (COM(1996) 192, galīgā redakcija (pirmā daļa)).

71 — Šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome (97. punkts par preses izdevumiem).

72 — Tieši tas izriet no tiesību salīdzinošā pētījuma, kas ir Direktīvas priekšlikuma pamatojuma 4. punktā (skat. šo secinājumu 97. punktu). Saskaņā ar šo pētījumu Zviedrijas Karaliste, Francijas Republika, Itālijas Republika un Portugāles Republika aizliedz tabakas izstrādājumu visa veida reklāmu presē, tajā skaitā citu dalībvalstu presē. Īrija un Nīderlandes Karaliste, bija gatavas darīt tāpat. Saskaņā ar šo pētījumu no tā laika dalībvalstīm tikai Somijas Republikā bija tieši paredzēts, ka prese, kuras izcelsme ir ārvalstīs un kuras galvenais mērķis nav tabakas izstrādājumu reklāma, nav pakļauta šādam aizliegumam, kamēr Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, Danijas Karaliste un Beļģijas Karaliste, kas bija gatavas pastiprināt tiesisko regulējumu šajā jomā, šķiet, paredzēja līdzīgas atkāpes.

73 — Spānijas 2005. gada 26. decembra likums par sanitārajiem pasākumiem pret atkarību no smēķēšanas un par tabakas izstrādājumu tirdzniecības, piegādes, patēriņa un tabakas reklāmas regulēšanu (*Ley de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco*) (2005. gada 27. decembra BOE Nr. 309, 42241. lpp.). Šī likuma 9. panta 1. punktā ir noteikts princips, saskaņā ar kuru ar tabakas izstrādājumiem saistīta sponsordarbība, kā arī šādu izstrādājumu visa veida reklāma un veicināšana neatkarīgi no līdzekļa (tajā skaitā pārdošanas automātos un izdoti preses informācijas sabiedrības pakalpojumos) ir aizliegta, neskaitot atsevišķus izņēmumus. Runājot par preses izdevumiem, šādam principālam aizliegumam nav pakļauti tikai tie izdevumi, kuri paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, kā arī tādi trešās valstis drukāti un izdoti preses izdevumi ar tabakas izstrādājumu reklāmu, kas pamatā nav paredzēti Kopienas tirgum, ja vien tie nav adresēti nepilngadīgajiem. Šie jaunie noteikumi ir ļoti līdzīgi noteikumiem, kas paredzēti Apstrīdētās direktīvas 3. pantā. Lai saprastu, cik būtiski ir attīstīties Spānijas tiesiskais regulējums šajā jomā, skat. Direktīvas priekšlikuma pamatojuma 4.1.3. punktu.

114. Šādu noteikumu mērķis ir nepieļaut, ka laikrakstiem un žurnāliem tiek pievienoti [tabakas izstrādājumu] reklāmas sludinājumi, kas tādējādi ir vienoti ar šiem izdevumiem. Minētie noteikumi liek citās dalībvalstīs dibinātiem preses uzņēmumiem, kas nav pakļauti šādiem noteikumiem, grozīt izdevumu saturu, lai tie atbilstu šiem nosacījumiem.

noteiktajam importa kvantitātes ierobežojuma aizliegumam⁷⁶.

116. Katrā ziņā, pat tad, ja tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums presē vai ierobežojums būtu uzskatāms par parastu šo preču pārdošanas noteikumu (nošķirot preses izdevumus), arī tad šādi pasākumi tik un tā ievērojami ierobežo piekļuvi no citām dalībvalstīm importētu tabakas izstrādājumu tirgum, apgrūtinot minēto preču tirdzniecību vairāk nekā vietējo preču tirdzniecību.

115. Līdz ar to atbilstoši 1997. gada 26. jūnija spriedumam lietā *Familiapress*⁷⁴ es sliecos uzskatīt, ka, kaut gan noteikumi attiecas uz preču pārdošanas veicināšanas veidu, tabakas izstrādājumu reklāmas aizlieguma vai ierobežošanas pasākumi ir ne tikai pārdošanas noteikumu reglamentēšana judikatūras, kas radusies pēc sprieduma lietā *Keck* un *Mithouard*⁷⁵, nozīmē un līdz ar to tie ir pasākumi, kas ir līdzīgi EKL 28. pantā

117. Kā norādījis ģenerālvokāts Džeikobss [Jacobs] secinājumos lietā *Gourmet International Products*⁷⁷, reklāmai ir liela nozīme, uzsākot jaunas preces tirdzniecību vai ieejot jaunā tirgū. Faktiski, neskaitot dažu preču patēriņa pieaugumu līdz ar klientu loka paplašināšanos, reklāmdevēju mērķis galvenokārt ir pārliecināt tos, kas jau lieto šādu preci, nomainīt zīmolu, pamatojoties uz atzinumu, ka ir maz ticams, ka bez reklāmas attiecīgās personas atteiksies no saviem patēriņa ieradumiem.

74 — C-368/95 (*Recueil*, I-3689. lpp., skat. 11. un 12. punktu). Šajā lietā apstrīdētais Austrijas tiesiskais regulējums aizliedza periodikas izdevējiem piedāvāt patērētājiem piedalīties loterijā. Šis tiesiskais regulējums aizliedza ar citā dalībvalstī dibināta uzņēmuma starpniecību Austrijas teritorijā izplatīt tādu šajā valstī izdotu periodiku, kurā ir izsludināta balva par mīklu atminējumiem vai konkursi.

75 — 1993. gada 24. novembra spriedums apvienotajās lietās C-267/91 un C-268/91 (*Recueil*, I-6097. lpp.).

76 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Keck* un *Mithouard*, 15. un 16. punkts.

77 — 2001. gada 8. marta spriedums lietā C-405/98 (*Recueil*, I-1795. lpp., 36. punkts).

118. Šāda argumentācija, kas bija izvirzīta attiecībā uz Zviedrijas tiesisko regulējumu, ar kuru bija aizliegta alkoholisko dzērienu reklāmas ievietošana patērētājiem adresētos periodiskos izdevumos, ir transponējama attiecībā uz valsts pasākumiem, ar kuriem tiek aizliegta vai ierobežota tabakas izstrādājumu reklāma laikrakstos un žurnālos, kas ir adresēti arī patērētājiem. Tā tas ir vēl jo vairāk tādēļ, ka patēriņa ieradumi ir īpaši noturīgi attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, patērētāji pierod pie viena vai cita zīmola preces (visbiežāk pie viena vienīga produkta), kuru tie ir sākotnēji izvēlējušies, un tas viņiem ir pazīstams.

119. No tā izriet, kā Tiesa norādīja iepriekš minētajā spriedumā lietā *Gourmet International Products*, ka, ievērojot ar spriedumu lietā *Keck* un *Mithouard* radušos judikatūru, tādi pasākumi, kas vairāk apgrūtina citu dalībvalstu izcelsmes tabakas izstrādājumu tirdzniecību nekā vietējo šādu izstrādājumu tirdzniecību, ir šķērslis preču brīvai aprītei, kas ir aizliegts EKL 28. pantā⁷⁸.

120. No tā secinu, ka tāpat kā valstu noteikumi attiecībā uz tabakas izstrādājumu

ražošanu, noformēšanu un pārdošanu⁷⁹ noteikumi attiecībā uz šo izstrādājumu reklāmu presē, ja tie nav saskaņoti Kopienas līmenī, var radīt šķēršļus preču brīvai aprītei.

121. Papildus ietekmei uz preses izdevumu un tabakas izstrādājumu brīvu aprīti jāpievieno ietekme uz reklāmas pakalpojumu sniegšanas brīvību.

122. Dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas aizliedz vai ierobežo tādu preču kā tabakas izstrādājumu reklāmas ievietošanu presē, samazina šajā valstī dibinātajiem preses uzņēmumiem iespēju piedāvāt citās dalībvalstīs dibinātiem uzņēmumiem reklāmdevējiem reklāmas laukumus savos izdevumos⁸⁰. Piebilstu, ka, ņemot vērā, ka tabakas izstrādājumu reklāma ir starptautiska rakstura, šāds tiesiskais regulējums īpaši ietekmē reklāmas laukumu pārrobežu piedāvājumu⁸¹.

123. Ņemot vērā šos argumentus attiecībā uz preses izdevumiem, uzskatu, ka atšķirības,

78 — Skat. 18.–25. punktu.

79 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *BAT* (64. punkts), lietā *Arnold André* (39. punkts) un lietā *Swedish Match* (38. punkts).

80 — Šajā pašā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gourmet International Products* (38. punkts).

81 — *Ibidem* (39. punkts).

kas Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī pastāvēja valstu tiesiskajos regulējumos tabakas izstrādājumu reklāmas presē jomā (kuru mērķis lielākoties ir aizliegt vai ierobežot šādu reklāmu), neizbēgami rada šķēršļus ne tikai preču brīvai aprītei, bet arī pakalpojumu sniegšanas brīvībai. Tāpat, ņemot vērā, ka valstu tiesiskie regulējumi kļūst arvien ierobežojošāki, pastāv ļoti liela iespēja, ka šādi šķēršļi pastiprināsies un vērsīsies plašumā arī attiecībā uz jaunajām dalībvalstīm.

124. Uzskatu, ka līdzīgs secinājums ir attiecināms uz tabakas izstrādājumu reklāmu radio un informācijas sabiedrības pakalpojumus.

125. Kā redzējām, Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī vairākas dalībvalstis jau bija pieņēmušas likumus minētajā jomā vai bija gatavas to darīt gan attiecībā uz radio (turpinot Direktīvu par televīziju bez robežām, ar kuru — atgādinu — tabakas izstrādājumu visu veidu reklāma televīzijā ir aizliegta), gan arī attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem (turpinot Direk-

tīvu par elektronisko tirdzniecību⁸²). Šādi valstu tiesiskie regulējumi atspoguļo arī to, ka sabiedrība arvien vairāk sāk apzināties, ka tabakas izstrādājumu patēriņš ir kaitīgs veselībai, jo šo regulējumu mērķis ir aizliegt vai ierobežot šādu izstrādājumu reklāmu.

126. Šādi pasākumi ietekmē vienā dalībvalstī (kurā ir spēkā minētie noteikumi) dibināto radio raidorganizāciju vai informācijas sabiedrību pakalpojumu sniedzēju reklāmas laukumu pārrobežu piedāvājumu reklamdevējiem, kas ir dibināti citā dalībvalstī (kur šādu noteikumu nav).

127. Turklāt savstarpēji saistīts ir tas, ka šādi tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegumi vai ierobežojumi var būt šķērslis radoraidījumu pārraidīšanai dalībvalstīs un elektroniskajos sakaru līdzekļos (kas ir saistīti ar informācijas sabiedrību pakalpojumu jomu), ja minētajos raidījumos vai paziņojumos ir tabakas izstrādājumu reklāma.

82 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (OV L 178, 1. lpp.). Šajā direktīvā, kas ir pieņemta, pamatojoties uz EKL 95. pantu, ir daži noteikumi attiecībā uz komercpaziņojumiem, kas, lai arī tie neattiecas tieši uz tabakas izstrādājumiem, tāpat kā PVO konvencija veicina valsts tiesisko regulējumu pieņemšanu šajā jautājumā. Skat., piemēram, Spanijas 2005. gada 26. decembra likumu, kas minēts šo secinājumu 73. zemsvītras piezīmē.

128. No tā izriet, ka šādi valstu tiesiskie regulējumi, kas pastāvēja jau Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī vai bija gatavi pieņemšanai, ir esošs vai iespējams šķērslis pakalpojumu sniegšanas brīvībai.

no Kopienų likumdevēja ieviešanas, pamatojoties uz EKL 95. pantu, lai pārtrauktu valstu tiesisko regulējumu atšķirīgu attīstību šajā nozarē, kas ievērojami sadrumstalo iekšējo tirgu.

129. Tas pats attiecas uz radioraidījumu sponsorēšanu, ja to dara tabakas tirgus dalībnieki. Arī šāda darbība tiek pakļauta valsts tiesību aktiem, kas kļūst arvien ierobežojošāki attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmas veidiem. Atšķirības valstu tiesiskajos regulējumos jau pastāvēja Apstrīdētās direktīvas pieņemšanas brīdī vai bija acīmredzams, ka tās parādīsies.

132. Šādos apstākļos vairs nav būtiski noskaidrot, vai atšķirības šajos tiesiskajos regulējumos (esošās un iespējamās) rada arī konkurences traucējumus Kopienā.

130. Šādas atšķirības var radīt šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai, proti, liedzot radio raidorganizācijām, kas dibinātas vienā dalībvalstī (kurā ir spēkā aizliegums) kā pakalpojuma saņēmējām saņemt uzņēmumu, kas dibināti citā dalībvalstī (kurā nav šādu aizliegumu) un kas ražo vai pārdod tabakas izstrādājumus, kā sponsoru atbalstu.

133. Savukārt, lai pārliecinātos, ka ir izpildīti nosacījumi, lai izmantotu EKL 95. pantu kā Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu jomās, uz kurām attiecas tās 3. un 4. pants, ir būtiski pārbaudīt, ka 3. un 4. panta mērķis ir novērst šādus šķēršļus vai pasargāt no tiem.

iii) Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. panta mērķis

131. Šādi šķēršļi pakalpojumu sniegšanas brīvībai radio un informācijas sabiedrības pakalpojumu jomā, kā arī attiecībā uz preču brīvu apriti un pakalpojumu sniegšanas brīvību preses izdevumu jomā pilnībā attais-

134. Uzskatu, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. panta kontekstā ar šīs direktīvas 8. pantu

mērķis (kā ir paredzēts tās 1. pantā)⁸³ ir, pirmkārt, novērst esošos šķēršļus preču brīvai aprītei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un, otrkārt, novērst jaunu šķēršļu rašanos nākotnē.

135. Protams, sākumā rodas jautājums, kā tās 3. un 4. pantā paredzētais dažu reklāmas un sponsordarbības veidu aizliegums attiecībā uz tabakas izstrādājumiem var palīdzēt novērst šķēršļus tirdzniecībā attiecīgajā nozarē. Vai Kopienas likumdevēja ieviešanas drīzāk nerada šķēršļus, nevis tos novērš, aizstājot no valsts tiesību aktiem izrietošos šķēršļus ar citiem šķēršļiem, kas izriet no minētā 3. un 4. panta?

136. Kaut gan šī situācija var šķist paradoksāla, tomēr Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants daudzējādā ziņā faktiski palīdz novērst šķēršļus tirdzniecībā vienlaicīgi gan attiecībā uz precēm, gan attiecībā uz pakalpojumiem.

83 — Atgādinu, ka Apstrīdētās direktīvas 1. pants ir formulēts šādi:
 "1. Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un to pārdošanas veicināšanu:
 a) presē un citos drukātajos izdevumos;
 b) radio apraidē;
 c) sniedzot informācijas sabiedrības pakalpojumus, un
 d) veicot sponsordarbību saistībā ar tabakas izstrādājumiem, tostarp izplatot tos bez maksas.
 2. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt attiecīgo plašsaziņas līdzekļu un ar tiem saistīto pakalpojumu brīvu aprīti, kā arī likvidēt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai."

137. Vispirms, kā Tiesa atzinusi iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome, tabakas izstrādājumu reklāmas aizlieguma laikrakstos un žurnālos (tāds, kāds tas ir noteikts Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā) mērķis ir nodrošināt preses izdevumu brīvu aprīti, tāpat kā Direktīvā par televīziju bez robežām, kurā (kā jau norādīju) ir aizliegta tabakas izstrādājumu reklāma televīzijā, lai sekmētu televīzijas raidījumu brīvu pārraidi⁸⁴.

138. Šāda aizlieguma, kuru ir paredzēts vienveidīgi piemērot visā Kopienā, mērķis ir izvairīties no tā, ka pastāv šķēršļi preses izdevumu aprītei Kopienā pēc katras dalībvalsts patikas atkarībā no viena vai cita esošā vai nākamā valsts tiesiskā regulējuma šajā jomā.

139. Papildus tam, ka minētie pasākumi atvieglo tiesību normu, kas attiecas uz preses izdevumu pārdošanu, uztveramību un stabilitāti, kas tikai palīdz garantēt šo izdevumu brīvu aprīti, jāpiebilst, ka Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punkts skaidri atļauj tabakas izstrādājumu reklāmas ieviešanu dažos

84 — Skat. 98. punktu (minēts šo secinājumu 19. punktā).

izdevumos, it īpaši izdevumos, kas paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem⁸⁵. Tādējādi šajā 3. panta 1. punktā ir izvirzīts princips, saskaņā ar kuru šāda veida izdevumiem ir paredzēta brīva aprīte Kopienā pat tad, ja tajos ir tabakas izstrādājumu reklāma.

140. Turklāt atgādinu, ka pretēji Atceltajai direktīvai Apstrīdētās direktīvas 8. pantā ir skaidri paredzēts, ka “dalībvalstis nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu produktu [...] brīvu aprīti, kas atbilst šīs direktīvas prasībām”.

141. Vēl jo vairāk, arī pretēji Iepriekšējai direktīvai⁸⁶ Apstrīdētajā direktīvā nav nevienas aizsardzības klauzulas, kas dotu dalībvalstīm iespēju, ievērojot Līgumu, izvirzīt stingrākas prasības (nekā attiecīgajā direktīvā paredzētās) tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības jomā, ko tās uzskata par nepieciešamām, lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību.

142. Šādi Apstrīdētās direktīvas 8. pants nepieļauj, ka dalībvalstis rada šķēršļus tādu izdevumu aprītei Kopienā, kas ir paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, tikai tāpēc, ka šajos izdevumos ir tabakas izstrādājumu reklāma, jo šajā gadījumā šādi preses izdevumi pilnībā atbilst minētās direktīvas 3. panta 1. punktam.

143. Direktīvas 8. pantā Kopienas likumdevējs ir ņēmis vērā mācību, kas gūta ar iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/ParlamENTS un Padome. Atgādinu, ka brīvas aprītes klauzulas trūkumam apvienojumā ar aizsardzības klauzulu bija liela nozīme Tiesas lēmumā atcelt Direktīvu 98/43⁸⁷.

144. Tas, ka Tiesa piešķīra lielu nozīmi brīvas aprītes klauzulas esamībai, vēlāk apstiprinājās iepriekš minētajā spriedumā lietā *BAT* par Direktīvu 2001/37 (atgādinu — par tabakas izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu). Šajā spriedumā Tiesa norādīja, ka atšķirībā no Atcēlās direktīvas šajā direktīvā ir norma, kas nodrošina brīvas aprītes klauzulu, un izdarīja secinājumu, ka šāda norma, “aizliedzot dalībvalstīm iebilst pret tādu tabakas izstrādā-

85 — Šie noteikumi ir identiski Atcēlās direktīvas 3. panta 5. punkta pirmā ievilkuma noteikumiem.

86 — Skat. Atcēlās direktīvas 5. pantu (minēts šo secinājumu 13. punktā).

87 — Skat. sprieduma 101.–104. punktu (minēti šo secinājumu 22. punktā).

jumu, kas atbilst Direktīvai [2001/83], importu, pārdošanu un lietošanu tādu apsvērumu dēļ, kas attiecas uz aspektiem, kuri tiek saskaņoti ar šo direktīvu, pilnībā ļauj tai īstenot mērķi uzlabot iekšējā tirgus darbības apstākļus”⁸⁸.

145. Līdzīgs secinājums attiecas uz Apstrīdēto direktīvu. Tās 8. pants pilnībā ļauj īstenot mērķi, kas izvirzīts 1. panta 2. punktā — uzlabot iekšējā tirgus darbības apstākļus⁸⁹.

146. Kā redzējām, tas attiecas uz preču brīvu apriti. Tāpat tas attiecas uz pakalpojumu sniegšanas brīvību, kas arī ir norādīta minētajā 8. pantā un kuras mērķis savstarpēji saistīti ir noteikts Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā.

147. Pirmkārt, šīs direktīvas 3. panta 1. punkta pirmās daļas⁹⁰ mērķis ir panākt, ka

vienas dalībvalsts reklāmdevējiem ir pieejami reklāmas laukumi izdevumos, kas ir paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, ko izdod citā dalībvalstī dibināti preses uzņēmumi. Tāpat 3. panta 1. punkta pirmās daļas mērķis ir atļaut sniegt reklāmas pakalpojumus, ar kuriem vienā dalībvalstī dibinātas reklāmas aģentūras sniedz citā dalībvalstī dibinātiem reklāmdevējiem pakalpojumu par tabakas izstrādājumu reklāmas ievietošanu izdevumos, ko drukā un izdod trešās valstis un kas pamatā nav paredzēti Kopienas tirgum. Atļaujot sniegt šādus pakalpojumus, 3. panta 1. punkta pirmā daļa palīdz novērst esošus vai iespējamus šķēršļus tabakas izstrādājumu reklāmas nozarē.

148. Turklāt un it īpaši plašākā nozīmē Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā definētā reklāmas un sponsordarbības veidu aizlieguma, kuru ir paredzēts viendabīgi piemērot Kopienā, mērķis ir izvairīties no tā, ka katra dalībvalsts pēc patikas rada šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai attiecīgo plašsaziņas līdzekļu nozarē atkarībā no viena vai cita esošā vai nākamā valsts tiesiskā regulējuma šajā jomā.

149. It īpaši tas attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumu jomā ietilpstošo

⁸⁸ — 74. punkts.

⁸⁹ — Atgādinu, ka 1. panta 2. punktā ir norādīts, ka “šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt attiecīgo plašsaziņas līdzekļu un ar tiem saistīto pakalpojumu brīvu apriti, kā arī likvidēt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai”.

⁹⁰ — Atgādinu, ka 3. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka “reklāma presē un citos drukātajos izdevumos atļauta tikai izdevumos, kas paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, kā arī trešās valstis drukātos un izdotos izdevumos, ja šie izdevumi nav galvenokārt paredzēti Kopienas tirgum”.

radio raidījumu un elektronisko paziņojumu pārraidi dalībvalstu starpā. Tāpat kā Direktīvas par televīziju bez robežām 13. pants, kas aizliedz tabakas izstrādājumu reklāmu televīzijā, lai sekmētu televīzijas raidījumu brīvu pārraidi⁹¹, Apstrīdētās direktīvas 3. panta 2. punkta un 4. panta 1. punkta, kas aizliedz minēto izstrādājumu reklāmu radio un informācijas sabiedrības pakalpojumos, mērķis ir sekmēt radio raidījumu un informācijas sabiedrības pakalpojumu brīvu pārraidi.

150. Starp citu, katrā ziņā, kā norādīja Parlaments, Padome un Komisija, tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums informācijas sabiedrības pakalpojumos ir nepieciešams, ņemot vērā plašsaziņas līdzekļu konverģences fenomenu, lai novērstu iespējamo izvairīšanos no šādas reklāmas aizlieguma drukātos plašsaziņas līdzekļos, izmantojot elektroniskos līdzekļus⁹². Kā jau norādīju, pēdējā aizlieguma mērķis faktiski ir novērst šķēršļus tirdzniecībā, proti, brīvas preču aprites jomā. Katrā ziņā Apstrīdētās direktīvas 3. panta 2. punkts sekmē iekšējā tirgus darbību, kā rezultātā EKL 95. panta izman-

tošana minētā 3. panta 2. punkta pieņemšanai ir acīmredzami pamatota⁹³.

151. Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā sniegto atbalstu novērst šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai pastiprina brīvas aprites klauzula, kas ir iekļauta minētās direktīvas 8. pantā. Nepieļaujot, ka dalībvalstis aizliedz vai ierobežo tādu pakalpojumu, kā arī preču brīvu apriti, kas atbilst Apstrīdētajai direktīvai, minētais 8. pants pilnībā ļauj tai īstenot mērķi uzlabot iekšējā tirgus darbības apstākļus.

152. Uzskatu, ka no šiem argumentiem izriet, ka nosacījumi EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izmantošanai ir izpildīti, lai varētu pieņemt 3. un 4. pantu, un nav jāpārbauda, vai tie palīdz novērst arī iespējamus konkurences traucējumus.

153. Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šo secinājumu, kā to ļauj nojaust Apstrīdētās

91 — Atgādinu, ka tieši to Tiesa norādīja iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome (98. punkts).

92 — Skat. šo secinājumu 73. punktu.

93 — Līdzīgus argumentus skat. iepriekš minētajos spriedumos lietā Vācija/Parlaments un Padome (100. punkts) un lietā BAT (82. punkts).

direktīvas trešais, astotais un devītais apsvērumš, neatspēko tas, ka, pieņemot minēto direktīvu, Kopienų likumdevēja izdarīto izvēlē lielā mērā ir iespaidojusi sabiedrības veselības aizsardzība, it īpaši attiecībā uz direktīvas 3. un 4. pantu. Šajā sakarā ir jāatsaucas uz jau norādīto Tiesas pastāvīgo judikatūru⁹⁴.

ikgadējās telefonu grāmatas, dažādas reklāmas brošūras un prospektus.

154. Uzskatu, ka šo pašu secinājumu neatspēko arī prasītājas apgalvojums, ka Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā un 4. panta 1. punktā paredzētais aizliegums galvenokārt attiecas uz vietēja vai valsts mēroga reklāmas līdzekļiem, kam nav raksturīga aprīte starp dalībvalstīm.

156. Kaut gan šāds vārdu savienojums pats par sevi var ļaut domāt, ka minētajā 3. panta 1. punktā noteiktais aizliegums attiecas uz visa veida izdevumiem, ar ko izplata ziņas vai informāciju papīra veidā, tomēr, interpretējot šādu vārdu salikumu, jāņem vērā tā konteksts.

157. Šajā sakarā ir būtiski paturēt prātā, ka Apstrīdētā direktīva ir pieņemta īpašā kontekstā, kas ir zīmīgs ar to, ka Tiesa neilgu laiku iepriekš bija pilnībā atcēlusi iepriekš pieņemto direktīvu šajā jautājumā.

155. Pirmkārt, neesmu pārliecināts, ka vārdu savienojums “drukātie plašsaziņas līdzekļi”, kas lietots šīs pašas direktīvas 3. pantā, kā arī 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ir jāinterpretē tik plaši, kā to apgalvo prasītāja, proti, ka tas ietver ne tikai laikrakstus un žurnālus, bet arī vietējo (sporta, sabiedrisko, kultūras, politisko vai reliģisko) apvienību biļetenus, pasākumu vai izstāžu (it īpaši kultūras pasākumu) programmas, afišas,

158. Atgādinu, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome, ar ko ir pieņemts lēmums šajā sakarā, Tiesa norādīja, ka “Līguma 100.a pants [...] principā varētu pieļaut tādas direktīvas pieņemšanu, ar kuru tiek aizliegta tabakas izstrādājumu reklāma laikrakstos un žurnālos, lai nodrošinātu šo preses izdevumu brīvu aprīti”⁹⁵, precizējot, ka reklāmas aizliegums dažos

94 — Skat. šo secinājumu 91. un 92. punktu.

95 — 98. punkts.

reklāmas līdzekļos, piemēram, afišās, nekādā veidā nepalīdz atvieglot tirdzniecību iekšējā tirgū⁹⁶.

159. Šādos apstākļos būtu pārsteidzoši, ja Kopienų likumdevējs, pieņemot Apstrīdēto direktīvu, būtu nolēmis neņemt vērā šo judikatūru, kaut gan tā rīcību Tiesa ir nopēlusi, pilnībā atceļot Iepriekšējo direktīvu, un šādi radīt iespēju atkārtoti apšaubīt tā rīcību.

160. Uzskatu, ka tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības aizliegums, salīdzinot ar Atcelto direktīvu, ir ievērojami samazināts Apstrīdētajā direktīvā attiecībā uz vairākiem aspektiem, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome, kas turklāt ir norādīts pēdējās minētās direktīvas sešpadsmitajā apsvērumā. Gandrīz vispārējam aizliegumam, kas bija noteikts Iepriekšējā direktīvā, seko aizliegums attiecībā uz dažiem tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības veidiem, kas ir izsmēļoši uzskaitīti.

161. Tādējādi turpmāk šādam aizliegumam nav pakļauti tādi minētā sprieduma 99. pun-

ktā norādītie reklāmas līdzekļi kā saulesargi, pelnu trauki vai citi viesnīcās, restorānos un kafejnīcās izmantotie priekšmeti, kā arī kino- teātros izvietotie reklāmas materiāli. Tāpat pasākumu sponsorēšana ir atļauta tikai kā tādu pasākumu vai darbību sponsorēšana, kam ir pārrobežu ietekme (Apstrīdētās direktīvas 5. panta 1. punkts). Tālāk šajos noteikumos tabakas izstrādājumu bezmaksas izplatīšanas aizliegums ir reducēts uz šādu aizliegumu sponsordarbības ietvaros (minētās direktīvas 5. panta 2. punkts).

162. Šie dažādie pasākumi ar mērķi ierobežot tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības aizliegumu, kā arī brīvas aprites klauzulas iekļaušana un saistībā ar to aizsardzības klauzulas dzēšana skaidri parāda Kopienų likumdevēja vēlmi ievērot Tiesas izvirzītās prasības iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome.

163. Tādējādi neredzu citu iemeslu, kādēļ lai Kopienų likumdevējs Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā noteikto reklāmas aizliegumu interpretētu tik plaši, kā to apgalvo prasītāja, kā vien, lai nonāktu pretrunā ar sevi un Tiesu.

164. To apstiprina šīs direktīvas ceturtais apsvērumš. Atgādinu, ka tajā ir norādīts, ka

⁹⁶ — Skat. 99. punktu.

(mans izcēlums): “dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, kas aizliedz vai reglamentē tabakas reklāmu tādos *preses izdevumos kā laikraksti, žurnāli un citi periodiskie izdevumi*, rada ievērojamus draudus šādu izstrādājumu brīvai aprītei iekšējā tirgū” un ka, “lai nodrošinātu visu šo *plašsaziņas līdzekļu* brīvu apgrozību iekšējā tirgū, tabakas reklāma tajos jāierobežo, atļaujot to tādos *žurnālos un periodiskajos izdevumos, kas nav paredzēti plašai sabiedrībai*, piemēram, preses izdevumos, kuri paredzēti vienīgi tabakas tirdzniecības profesionāļiem, kā arī trešās valstīs drukātos un izdotos preses izdevumos, kas pamatā nav paredzēti Kopienas tirgum”.

165. No šī apsvēruma, kas sasaucas ar Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktu, secinu, ka minētais pants ir piemērojams vienīgi laikrakstiem un žurnāliem (vienīgie, kas ir norādīti iepriekš minētā sprieduma lietā Vācija/Parlaments un Padome 98. punk-tā), t.i., periodikas izdevumiem, kas ir paredzēti plašai sabiedrībai.

166. Turklāt tieši to paredzēja Direktīvas priekšlikums. Ievērojot ceturto apsvērumu, kurā arī ir atsauce uz tādiem izdevumiem kā periodikas izdevumi, laikraksti un žurnāli, minētā priekšlikuma 1. panta pirmās daļas a) apakšpunktā un 3. pantā bija norādīta tikai reklāma “laikrakstos un citos izdevumos”, kaut gan 3. panta nosaukums precīzi bija “Reklāma drukātajos plašsaziņas līdzekļos un informācijas sabiedrības pakalpojumos”. Uz-

skatu, ka šī nosaukuma saglabāšana apstiprina interpretāciju, saskaņā ar kuru pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums “drukātajos plašsaziņas līdzekļos”, kas noteikts Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā, atbilstoši Tiesas izvirzītajām prasībām iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome attiecas tikai uz laikrakstiem un žurnāliem, lai Līguma 100.a panta izmantošana būtu pamatota.

167. Visbeidzot, arī pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, uzskatu, ka, lai EKL 95. pantu izmantotu kā Apstrīdētās direktīvas juridisko pamatu, nav nozīmes tam, ka 3. panta 1. punktā minētais aizliegums neattiecas vienīgi vai lielākoties uz situācijām ar pārrobežu ietekmi.

168. 2003. gada 20. maija spriedumā lietā *Österreichischer Rundfunk u.c.* Tiesa attiecībā uz Direktīvu 95/46 nosprieda, ka “Līguma 100.a panta kā juridiskā pamata izmantošana nebūt nenozīmē, ka katrā situācijā, kas ir paredzēta tiesību aktā, kurš ir balstīts uz šādu pamatu, pastāv faktiskā saikne ar brīvu apriti starp dalībvalstīm”⁹⁷. Šāda apgalvojuma pamatojumam Tiesa atgādināja, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, “lai pamatotu Līguma 100.a panta kā juridiskā pamata izmantošanu, nozīme ir tam, ka tiesību akts, kas ir

97 — C-465/00, C-138/01 un C-139/01 (*Recueil*, I-4989. lpp., 41. punkts).

pieņemts, izmantojot šo pamatu, faktiski ir vērsts uz to, lai uzlabotu iekšējā tirgus izveides un darbības apstākļus⁹⁸. Tiesa papildus norādīja, ka “pretēja interpretācija var attiecīgās direktīvas darbības jomas robežas padarīt īpaši nenoteiktas un neskaidras pretēji tās pamatmērķim tuvināt dalībvalstu tiesību un administratīvos aktus, lai novērstu šķēršļus iekšējā tirgus darbībai, kas tieši izriet no atšķirībām valstu tiesību normās”⁹⁹.

169. Šo judikatūru Tiesa ir apstiprinājusi 2003. gada 6. novembra spriedumā apvienotajās lietās *Lindqvist*¹⁰⁰ attiecībā uz to pašu Direktīvu 95/46.

170. Manuprāt, tas, kas attiecas uz šo direktīvu, attiecas arī uz Apstrīdēto direktīvu.

171. Tāpat kā Parlaments, Padome un Komisija¹⁰¹ uzskatu, ka tabakas izstrādājumu

reklāmas aizliegums preses izdevumos, kas tiek izplatīti ārpus vienas valsts robežām Kopienā, nošķirot tos, kuri ir paredzēti izplatīšanai tikai vietējā vai valsts mērogā, šāda aizlieguma darbības jomas robežas padarītu īpaši neskaidras un nenoteiktas. Šāda iespējamība ir pretrunā gan tiesiskās drošības prasībām, gan arī Apstrīdētās direktīvas mērķim, kas — atgādinu — saskaņā ar 1. panta noteikumiem ir “tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu un to pārdošanas veicināšanu”, lai “nodrošinātu attiecīgo plašsaziņas līdzekļu un ar tiem saistīto pakalpojumu brīvu apriti, kā arī likvidēt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai”.

172. Tie paši apsvērumi attiecas uz radio raidījumiem. Turklāt Direktīvas par televīziju bez robežām 13. pantu, kas paredz, ka — atgādinu — “jebkuri cigarešu un citu tabakas izstrādājumu televīzijas reklāmas veidi ir aizliegti”, ir paredzēts piemērot neatkarīgi no attiecīgo raidījumu pārklājuma (pārrobežu vai vietējā).

173. No tā secinu, ka Apstrīdētā direktīva jomās, uz ko attiecas tās 3. un 4. pants, ir pamatoti pieņemta, balstoties uz EKL

98 — *Ibidem*. Tiesa norādīja iepriekš minētos spriedumus lietā Vācija/Parlaments un Padome (85. punkts) un lietā *BAT* (60. punkts).

99 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Österreichischer Rundfunk* u.c., 42. punkts.

100 — C-101/01 (*Recueil*, I-12971. lpp., 40. un 41. punkts). Šajā sakarā skat. arī 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildīšanu civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), 2005. gada 1. marta spriedumu lietā C-281/02 *Owusu* (*Recueil*, I-1383. lpp., 34. punkts), kā arī secinājumus minētajā lietā (197.–203. punkts).

101 — Skat. šo secinājumu 68. punktu.

95. pantu. Līdz ar to pamati, kas ir balstīti uz nepareizu juridiskā pamata izvēli, ir jānoraida.

apsvērums) vai uz šo plašsaziņas līdzekļu pārrobežu raksturu (sestais apsvērums) nav pietiekama, lai pamatotu Kopienu likumdevēja kompetenci un lai ļautu Tiesai īstenot kontroli šajā jautājumā.

174. Turpinot iztīrījumu, ir jāpārbauda, vai pamats, kas ir balstīts uz iespējamu EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, ir pamatots.

B — Par pamatu, kas ir balstīts uz iespējamu EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

175. Prasītāja apgalvo, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants nav pietiekami pamatoti, kā rezultātā ir pārkāpts EKL 253. pants.

176. Runājot par šīs direktīvas 3. panta 2. punktā noteikto aizliegumu attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem un minētās direktīvas 4. panta 1. punktā noteikto aizliegumu attiecībā uz radio raidījumiem, tā norāda, ka direktīvas apsvērumos nav minēts, ka pastāvētu faktiski šķēršļi tirdzniecībā vai konkurences traucējumi. Norāde uz atšķirībām dalībvalstu tiesību aktos (pirmais

177. Runājot par Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā noteikto aizliegumu attiecībā uz presi un citiem drukātiem plašsaziņas līdzekļiem, prasītāja apgalvo, ka vispārēja atsauce uz šādām atšķirībām, kā arī apgalvojums, saskaņā ar kuru daži šķēršļi jau ir sastopami šajā jomā (pirmais apsvērums), kas pēc prasītājas domām nav patiess, neatbilst prasībai norādīt pamatojumu, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma lietā Vācija/Parlaments un Padome 84. punkta¹⁰². Prasītāja papildus norāda, ka, pirmkārt, nekur nav norādīts, ka faktiski pastāv būtiski konkurences traucējumi, un, otrkārt, ka nav norādīti iemesli, kas pamatotu attiecīgā aizlieguma attiecināšanu uz situācijām, kam nav pārrobežu rakstura.

178. Parlaments, Padome un Komisija, kā arī personas, kas iestājušās lietā to atbalstam, apstrīd šo pamatu, atsaucoties uz Tiesas judikatūru attiecībā uz pienākuma norādīt

¹⁰² — Prasītāja atgādina, ka šī sprieduma 84. punktā Tiesa nosprieda, ka — atgādinu — "ja pietiktu vienkārši konstatēt, ka starp valsts tiesiskajiem regulējumiem pastāv atšķirības vai ka var rasties iespējami šķēršļi pamatbrīvību iestenošanai, vai ka var rasties konkurences traucējumi, lai pamatotu 100.a panta kā juridiskā pamata izvēli, tiesas kontrole attiecībā uz juridiskā pamata ieviešanu nebūtu efektīva".

pamatojumu piemērojamību un atgādinot, ka tam, ka nav norādes par iespējamu konkurences traucējumu esamību, nav nozīmes, ja direktīvas mērķis ir novērst šķēršļus tirdzniecībā.

179. Arī es uzskatu, ka šis pamats nav pamatots.

180. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, "lai gan EKL 253. pantā prasītājā pamatojumā skaidri un nepārprotami ir jāatspoguļo Kopienas iestādes argumentācija, attiecīgā akta autoram tomēr netiek prasīts, lai tajā tiek norādīti visi vērā ņemamie tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas ieinteresētajām personām ļautu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un Tiesai — veikt kontroli"¹⁰³.

181. Tāpat ir noteikts, ka "pienākuma norādīt pamatojumu ievērošana turklāt ir jāvērtē ne tikai no attiecīgā akta redakcijas viedokļa, bet arī no tā konteksta, kā arī no attiecīgo jomu regulējošo juridisko normu kopuma

viedokļa. Ja apstrīdētajā aktā parādās iestādes mērķa būtība, būtu nevajadzīgi prasīt īpašu pamatojumu katrai no tajā veiktajām tehniskajām izvēlēm"¹⁰⁴.

182. Apstrīdētās direktīvas pirmajā, otrajā, trešajā un divpadsmitajā apsvērumā ir skaidri norādīts, ka ar direktīvu ieviesto reklāmas aizlieguma pasākumu mērķis ir, tuvinot noteikumus, kas piemērojami tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības dažiem veidiem, novērst šķēršļus preču un pakalpojumu brīvai aprītei (kas ir šādas reklāmas vai sponsordarbības līdzeklis), kas izriet no atšķirībām valstu tiesību aktos attiecīgajā nozarē (rūpējoties par to, lai tabakas izstrādājumu reklāma nemudinātu gados jaunus patērētājus uzsākt smēķēšanu un tādējādi viņi nenonāktu šo izstrādājumu atkarībā), joprojām nodrošinot augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni.

183. Pamatojumi, kas ietekmēja šādu pasākumu īstenošanu, ir precizēti attiecībā uz katru no Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā norādītajiem reklāmas un sponsordarbības veidiem. Tas attiecas uz reklāmu dažos izdevumos (ceturtais apsvērumš), kā arī radio reklāmu un reklāmu informācijas sabiedrības pakalpojumos, kuras pārrobežu raksturs un

103 — Skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā *Arnold André* (61. punkts), lietā *Swedish Match* (63. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (133. punkts). Šajā sakarā skat. arī 1996. gada 29. februāra spriedumu lietā C-122/94 Komisija/Padome (*Recueil*, I-881. lpp., 29. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā *BAT* (165. punkts).

104 — Skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā *Arnold André* (62. punkts), lietā *Swedish Match* (64. punkts) un lietā *Alliance for Natural Health* u.c. (134. punkts). Šajā sakarā skat. arī 2001. gada 5. jūlija spriedumu lietā C-100/99 Itālija/Padome un Komisija (*Recueil*, I-5217. lpp., 64. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *BAT* (166. punkts).

tas, ka tā piesaista gados jaunus patērētājus, ir acimredzams (sestais apsvērums). Tāpat tas attiecas uz dažiem sponsordarbības veidiem ar pārrobežu ietekmi, piemēram, radio raidījumu sponsorēšanu, kas ir aizliegta, jo citādi var kļūt par līdzekli, ar kuru apiet tiešās reklāmas ierobežojumus (piektais apsvērums).

184. Uzskatu, ka no šiem apsvērumiem izriet galvenie Parlamenta un Padomes izvirzītie mērķi un ar tiem pietiek, lai izpildītu EKL 253. pantā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu.

185. Vēl jo vairāk, Komisijas izstrādātajā Direktīvas priekšlikumā, kas ir daļa no situācijas, kādā tika pieņemta Apstrīdētā direktīva, ir norādīti iemesli — galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas ir bijuši par iemeslu minētās direktīvas pieņemšanai, un it īpaši, kā mēs to redzējam, tiesību aktu salīdzinājums.

186. Starp citu, ir jāatgādina, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome Tiesa jau ir atzinusi, ka, “ņemot vērā, ka tiesību akti attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu kļūst arvien ierobežojošāki, kas apstiprina pārliecību, ka šāda reklāma ievērojami paaugstina tabakas [izstrādājumu] patēriņu, acimredzot nākotnē

radīsies šķēršļi brīvai preses izdevumu aprītei”, un līdz ar to “Līguma 100.a pants [...] principā varētu pieļaut tādas direktīvas pieņemšanu, ar kuru tiek aizliegta tabakas izstrādājumu reklāma laikrakstos un žurnālos, lai nodrošinātu šo preses izdevumu brīvu aprīti, tāpat kā Direktīvas par televīziju bez robežām pieņemšanu”¹⁰⁵. No šiem judikatūras apsvērumiem izriet, ka kā daļa no konteksta ir jāņem vērā, ka vispusīgs pamatojums attiecībā uz minēto izstrādājumu reklāmas aizliegumu drukātajos plašsaziņas līdzekļos (kas paredzēts Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā) ir vēl jo mazāk nepieciešams.

187. No tā, manuprāt, izriet, ka šīs direktīvas formulējums un konteksts, pirmkārt, ļauj ieinteresētajām personām iepazīties ar minētās direktīvas 3. un 4. pantā noteikto aizliegumu pamatojumu un, otrkārt, Tiesai sniedz visus nepieciešamos apstākļus, lai tā varētu īstenot kontroli attiecībā uz EKL 95. panta kā Apstrīdētās direktīvas juridiskā pamata izvēli (jomās, uz kurām attiecas 3. un 4. pants). Veiktā analīze attiecībā uz pamatu, kas balstīts uz juridiskā pamata iespējami nepareizu izvēli, to apstiprina.

105 — 97. un 98. punkts.

188. No tā secinu, ka pamats, kas balstīts uz iespējamu pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu jomās, uz kurām attiecas Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants, arī ir jānoraida.

savienojumu “drukātie plašsaziņas līdzekļi”. Tas pats attiecas uz, pirmkārt, šīs direktīvas 10. panta 2. punktu, kuru Padome ir vienpusēji pievienojusi¹⁰⁶, un, otrkārt, minētās direktīvas 11. pantu, kas tāpat ir būtiski grozīts¹⁰⁷.

C — Par pamatu, kas balstīts uz iespējamu EKL 251. pantā paredzētās koplēmuma procedūras noteikumu pārkāpumu, pieņemot Apstrīdēto direktīvu

189. Prasītāja apgalvo, ka Apstrīdētā direktīva ir pieņemta, pārkāpjot EKL 251. pantā paredzētos noteikumus, kas nosaka koplēmuma procedūru. Prasītāja uzskata, ka Padome ir nevis pieņēmusi Direktīvas priekšlikumu versijā, kuru grozījis Parlaments atbilstoši EKL 251. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā noteiktajai procedūrai, bet ir veikusi šī priekšlikuma grozījumus pēc būtības, par kuriem Parlaments nav lēmis, kaut gan saskaņā ar EKL 251. panta 2. punkta otrās daļas trešo ievilkumu Padomei bija jāpieņem kopēja nostāja un tā jādara zināma Parlamentam, lai tas pieņemtu lēmumu par to.

191. Parlaments, Padome un Komisija, kā arī Spānijas Karaliste un Francijas Republika lūdz noraidīt šo pamatu.

192. Runājot par Padomi, uz ko tieši attiecas šis pamats, tā uzskata, ka nav vērts apstrīdēt direktīvas 10. panta 2. punktu un 11. pantu, jo tie jau ir attiecīgi ratificēti¹⁰⁸. Turklāt tas

190. Prasītāja uzskata, ka šāds pārkāpums ir pieļauts attiecībā uz Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktu, jo vārdu savienojums “drukātie izdevumi” tika aizstāts ar vārdu

106 — Apstrīdētās direktīvas 10. pantam tika pievienots šāds 2. punkts: “Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos to valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, kuru reglamentē šī direktīva”.

107 — Šādi tika paātrināts Apstrīdētās direktīvas spēkā stāšanās datums: sākotnēji bija noteikta divdesmitā diena pēc Direktīvas publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, pēc tam — publicēšanas diena.

108 — Apstrīdētās direktīvas labojums (OV 2004, L 67, 34. lpp.). Saskaņā ar šo labojumu, kas izdarīts pēc šīs prasības celšanas, Apstrīdētās direktīvas 10. panta 2. punkts ir dzēsts un šīs pašas direktīvas 11. pants ir šāds: “šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas”, nevis “šī direktīva stājas spēkā dienā, kad tā ir publicēta Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”.

katrā ziņā ir ārpus šīs prasības priekšmeta, kas ir atcelt šīs direktīvas 3. un 4. pantu.

vas pieņemšanas brīdī), kas drīz līdz ar Eiropas Savienības paplašināšanos pieaugs līdz vairāk nekā divdesmit oficiālajām valodām.

193. Attiecībā uz minētās direktīvas 3. panta 1. punktu Padome apgalvo, ka tās versija angļu valodā, kura tika izmantota pārrunu laikā, nav veikti nekādi grozījumi, un, ja arī kādi grozījumi ir veikti citās direktīvas versijās, tos juristi lingvistiski atbilstoši saviem pienākumiem ir ieviesuši tikai tādēļ, lai pielāgotu Apstrīdētās direktīvas dažādu valodu versijas angļu valodas versijai, un līdz ar to šādi grozījumi nav uzskatāmi par būtiskiem. Turklāt minēto direktīvu tās galīgajā versijā ir parakstījis gan Padomes priekšsēdētājs, gan Parlamenta priekšsēdētājs. Šādi Parlaments to ir pilnībā apstiprinājis.

194. Parlaments pievienojas šim argumentam un papildus norāda, ka versija angļu valodā nav vienīgā, kurā nav veikti grozījumi (tas attiecas arī uz spāņu valodas un holandiešu valodas versijām), un ka citās versijās veiktie grozījumi ir bijuši nenozīmīgi un ir veikti, lai pielāgotu dažādu valodu versijas. Tāpat arī Parlaments uzskata, ka pilnīga tā apstiprinātā teksta un koplēmuma procedūrā pieņemtā teksta atbilstības nodrošināšana būtu pretrunā prasībām par redakcionālo kvalitāti, kas izriet no tā, ka pastāv vienpadsmit oficiālās valodas (Apstrīdētās direktī-

195. Komisija tāpat kā Spānijas Karaliste un Francijas Republika pievienojas šim argumentam.

196. Uzskatu, ka ir būtiski uzreiz nodalīt jautājumu par EKL 251. pantā paredzēto noteikumu ievērošanu, pieņemot Apstrīdētās direktīvas 10. un 11. pantu. Tā kā pēc attiecīgā pamata izvirzīšanas Parlaments un Padome ir kopīgi veikuši labojumu, šim jautājumam vairs nav jēgas. Starp citu, pat gadījumā, ja šāds labojums nebūtu veikts, nesaskatu, kā prasītāja, apstrīdot 10. un 11. pantu, varētu pamatot Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. panta atcelšanu, kas ir vienīgie panti, kuru spēkā esamība tiek apstrīdēta.

197. Ja arī Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punkta dažu valodu versijās ir bijuši veikti grozījumi, uzskatu, ka šādi grozījumi nav pārsnieguši Kopienas tiesību akta dažādu valodu versiju saskaņošanas robežas.

198. No tā secinu, ka arī pamats, kas ir balstīts uz iespējamu EKL 251. pantā paredzēto noteikumu pārkāpumu, pieņemot Apstrīdēto direktīvu, ir jānoraida.

199. Tagad atliek pārbaudīt, vai pēdējais prasītājas izvirzītais pamats, kas ir balstīts uz iespējamu samērīguma principa pārkāpumu, ir pamatots.

D — Par pamatu, kas ir balstīts uz iespējamu samērīguma principa pārkāpumu

1) Lietas dalībnieku argumenti

200. Prasītāja apgalvo, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā noteiktie aizliegumi ir nesamērīgi. Šī apgalvojuma pamatojumam tā atkārtoti norāda, ka šie aizliegumi galvenokārt attiecas uz situācijām vietējā vai reģionālā mērogā un retos gadījumos, kad tie ir piemērojami pārrobežu situācijām, tas nerada nekādus — ne esošus, ne iespējamus — šķēršļus attiecīgajā tirdzniecībā, lai attaisnotu jebkādas aizlieguma pasākumus vai vismaz tik vispārīgus aizliegumus kā 3. un 4. pantā

noteiktie. Šajā sakarā prasītāja norāda, ka pēdējie minētie aizliegumi būtu jānosaka tikai attiecībā uz tiem reklāmas līdzekļiem, kuru aprīte notiek starp dalībvalstīm, tāpat kā tas ir noteikts, pirmkārt, Apstrīdētās direktīvas 3. panta 1. punktā attiecībā uz trešo valstu izcelsmes izdevumiem, ja šie izdevumi nav galvenokārt paredzēti Kopienas tirgum (kas nav pakļauti attiecīgajam aizliegumam), un, otrkārt, minētās direktīvas 5. pantā attiecībā uz pasākumu sponsorēšanu (kas ir pakļauta šādam aizliegumam tikai tad, ja pasākumiem ir pārrobežu ietekme).

201. Tāpat prasītāja uzskata, ka būtu jāpievērš vairāk uzmanības samērīguma principam, jo attiecīgie aizlieguma pasākumi būtiski apdraud tādu pamatbrīvību kā vārda brīvība.

202. Tā kā Apstrīdētās direktīvas 2. panta b) punktā reklāma ir definēta kā "jebkāda veida komerciāls paziņojums, kas veikts ar mērķi tieši vai netieši veicināt tabakas izstrādājuma pārdošanu", šādu reklāmas aizliegumu (kas noteikts minētās direktīvas 3. un 4. pantā) ir paredzēts piemērot plašā mērogā, pirmkārt, attiecinot to uz tā sauktajām "diversifikācijas" precēm (t.i., precēm, kas tiek pārdotas ar tabakas izstrādājumu zīmolu, lai gan nav tabakas izstrādājumi) un, otrkārt, attiecinot to uz dažiem rakstiem presē vai citām publikācijām (ko ir rakstījuši žurnālisti par tēmām, kas saistītas ar tabakas izstrādājumu ražošanu vai izplatīšanu).

203. Tādējādi attiecīgie aizlieguma pasākumi liedz preses izdevniecībām gūt nozīmīgus ienākumus no reklāmas, kas ir būtiska to ienākumu daļa it īpaši tādās dalībvalstīs kā Vācija, kur attiecīgā nozare nesaņem valsts subsīdijas. Šādi, nespējot gūt ienākumus, ievērojami samazinās redakciju sastāvs, pat iespējama dažu izdevējsabiedrību slēgšana, kas būtiski vājina preses daudzveidību un līdz ar to vārda brīvību.

204. Prasītāja uzskata, ka pamattiesības uz vārda brīvību var ierobežot tikai primāru sabiedrības vajadzību dēļ, piemēram, aizsargājot sabiedrības veselību no tabakas izstrādājumu atkarības, tomēr šāds ierobežojums ir pieņemams tikai tādā gadījumā, ja nepastāv mazāk ierobežojoši līdzekļi šādas vajadzības nodrošināšanai, ko arī prasītāja apšauba. No tā prasītāja secina, ka, raugoties no šāda viedokļa, attiecīgie aizlieguma pasākumi ir nesamērīgi.

205. Parlaments, Padome un Komisija, kā arī Spānijas Karaliste un Francijas Republika lūdz noraidīt šo pamatu.

206. Atbildētāji un personas, kas iestājušās lietā to atbalstam, norāda, ka atbilstoši iepriekš minētajam spriedumam lietā *BAT* Kopienų likumdevējam ir plaša rīcības brīvība, kā rezultātā tikai šajā jomā īstenotā pasākuma acīmredzama neatbilstība var ietekmēt šāda pasākuma likumību. Papildus tie norāda, ka 2004. gada 25. marta spriedumā lietā *Karner*¹⁰⁹ Tiesa ir atzinusi, ka valsts tiesiskā regulējuma likumības kontrole attiecībā uz tiesībām brīvi paust uzskatus arī ir ierobežota, ja runā par tik sarežģītu un mainīgu jomu kā reklāma. Tas pats attiecas uz tādu Kopienų tiesisko regulējumu kā Apstrīdētā direktīva.

207. Šādas kontroles ietvaros atbildētāji un personas, kas iestājušās lietā to atbalstam, uzskata, ka minētās direktīvas 3. un 4. pantā paredzētie aizlieguma pasākumi nav acīmredzami nesamērīgi. Minētajos 3. un 4. pantā ir noteikts nevis pilnīgs reklāmas vai sponsor darbības aizliegums, bet daļējs aizliegums, kas pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, pieļauj gan netiešu reklāmu, gan diversifikācijas preces, gan arī publikācijas presē attiecībā uz tabakas izstrādājumiem.

208. Parlaments, Padome un Komisija, kā arī Spānijas Karaliste un Francijas Republika

¹⁰⁹ — C-71/02 (*Recueil*, I-3025. lpp.).

uzskata, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā noteikto aizliegumu turpmāka ierobežošana, izslēdzot no to darbības jomas situācijas bez pārrobežu ietekmes, būtu pretēja, pirmkārt, EKL 95. panta 1. punktā izvirzītajiem mērķim, jo līdz ar to rastos konkurences traucējumi, kā arī netiktu nodrošināta tiesiskā drošība, un, otrkārt, tā būtu pretēja EKL 95. panta 3. punktā izvirzītajai prasībai Kopienų likumdevējam nodrošināt augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni. Šajā sakarā Francijas Republika norāda, ka attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzības līmeni ir būtiski ievērot konsekvenci starp Apstrīdēto direktīvu (attiecībā uz tabakas izstrādājumu reklāmu) un Direktīvu 2001/37 (attiecībā uz brīdinājumiem par šo izstrādājumu kaitīgumu).

miem, jāizmanto mazāk ierobežojošais un ar to radītās grūtības nevar būt nesamērīgas attiecībā pret izvirzītajiem mērķiem¹¹⁰.

210. Tomēr iepriekš minētajā spriedumā lietā BAT¹¹¹ Tiesa atzina, ka, īstenojot Tiesas kontroli, lai pārbaudītu, vai ir ievērots samērīguma princips, "Kopienų likumdevējam ir jāatzīst plašas izvērtēšanas pilnvaras tādā jomā kā tā, par kuru ir pamata lieta, kur tam ir jāizdara politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēle un kur tam ir jāveic kompleksi vērtējumi. Tikai šajā jomā pieņemtā pasākuma acīmredzami nepiemērotais raksturs attiecībā pret mērķi, ko kompetentās iestādes plāno sasniegt, var skart šāda pasākuma likumīgumu".

2) Tiesas vērtējums

211. Uzskatu, ka tas, kas ir attiecināms uz tabakas izstrādājumu ražošanas, noformēšanas un pārdošanas jomu, noteikti ir attiecināms arī uz šo izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības jomu, uz kuru attiecas Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pants.

209. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru samērīguma princips, kas ir viens no Kopienų tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai Kopienų tiesību normā ietvertie līdzekļi būtu atbilstoši paredzētā mērķa sasniegšanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, ņemot vērā, ka tad, ja ir jāizdara izvēle starp vairākiem atbilstošiem pasākumiem,

110 — Skat. it īpaši 1990. gada 13. novembra spriedumu lietā C-331/88 *Fedesa* u.c. (*Recueil*, I-4023. lpp., 13. punkts), 1994. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-133/93, C-300/93 un C-362/93 *Crispoltoni* u.c. (*Recueil*, I-4863. lpp., 41. punkts) un 1998. gada 5. maija spriedumu lietā C-157/96 *National Farmers' Union* u.c. (*Recueil*, I-2211. lpp., 60. punkts).

111 — 123. punkts. Attiecībā uz citām jomām skat. 1996. gada 12. novembra spriedumu lietā C-84/94 *Apvienotā Karaliste/Padome* (*Recueil*, I-5755. lpp., 58. punkts), 1997. gada 13. maija spriedumu lietā C-233/94 *Vācija/Parlaments un Padome* (*Recueil*, I-2405. lpp., 55. un 56. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *National Farmers' Union* u.c. (61. punkts).

212. Kaut gan ir vispārēji atzīts, ka šādi tabakas izstrādājumu reklāmas veidi ietekmē to patēriņu, ņemot vērā pašreizējās zināšanas, nav iespējams precīzi noteikt faktisko vai iespējamo šādu reklāmas vai sponsordarbības veidu ietekmi un attiecīgi to aizlieguma vienā vai citā plašsaziņas līdzeklī ietekmi uz attiecīgo izstrādājumu patēriņa apjomu¹¹². Tie ir grūti un sarežģīti jautājumi, kas Kopienų likumdevējam liek izdarīt politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēli.

213. Līdzīgu pieeju ir izvēlējusies Eiropas Cilvēktiesību tiesa, pārbaudot, vai ar valsts pasākumu, kas ierobežo reklāmu, nodarītais kaitējums tiesībām brīvi paust uzskatus ir samērīgs.

214. Kaut gan Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka tiesības brīvi paust uzskatus, kas ir garantētas Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — “ECTK”) 10. pantā, attiecas ne tikai uz dažām ziņu, viedokļu vai izteiksmes veidu kategorijām vispārējo interešu ietvaros (politiska, zinātniska, mākslinieciska vai reliģiska

rakstura), bet arī uz komerciāla rakstura paziņojumiem¹¹³, tomēr, veicot valstu pastāvošo pasākumu samērīguma kontroli šajā jomā, tā nebija tik stingra, tāpēc ka, lai noteiktu, vai iejaukšanās tiesībās brīvi paust uzskatus ir samērīga ar “primārām sociālām vajadzībām”, valsts iestāžu rīcības brīvība ir “nepieciešama komercietīs, it īpaši tik sarežģītā un mainīgā jomā kā reklāma”¹¹⁴.

215. Papildus ir jānorāda, ka vēl jo vairāk tas attiecas uz tādiem valsts pasākumiem, kas skar tik primāras sociālās vajadzības kā sabiedrības veselības aizsardzība. Kā Tiesa norādīja iepriekš minētajā spriedumā lietā *Karner*, “nav strīda par to, ka rīcības brīvība, kas kompetentajām iestādēm piešķirta, lai noteiktu pareizo līdzsvaru starp tiesībām brīvi paust uzskatus un [vispārējām interesēm, kas ir paredzētas ECTK 10. panta 2. punktā], atšķiras, ņemot vērā katru atsevišķu mērķi, kas pamato šo tiesību

112 — Šajā sakarā skat. Pasaules Bankas 1999. gadā sniegto ziņojumu ar nosaukumu “Epidēmijas apvaldīšana, valsts un ekonomiskie aspekti cīņai pret atkarību no smēķēšanas” (52.–55. lpp.), kā arī Roemer, R. darbu *L'action législative contre l'épidémie mondiale du tabagisme* [Tiesiskais regulējums pret pasaules epidēmiju — atkarību no smēķēšanas], otrs izdevums, PVO, Ženēva (25.–30. lpp.).

113 — Skat. it īpaši ECTT 1989. gada 20. novembra spriedumu lietā *Markt intern Verlag GmbH* un *Klaus Beermann* pret Vācijas Federatīvo Republiku (sērija A, Nr. 165, 25. un 26. punkts), 1990. gada 28. marta spriedumu lietā *Groppera Radio AG* u.c. pret Šveici (sērija A, Nr. 173, 54. un 55. punkts) un 1994. gada 23. februāra spriedumu lietā *Casado Coca* pret Spaniju (sērija A, Nr. 291-A, 25. punkts).

114 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Casado Coca* pret Spaniju (50. punkts), kā arī 2001. gada 28. jūnija spriedumu lietā *VGT Verein gegen Tierfabriken* pret Šveici (Spriedumu un lēmumu krājums 2001-VI, 66.–69. punkts) un 2002. gada 5. novembra spriedumu lietā *Demuth* pret Šveici (Spriedumu un lēmumu krājums 2002-IX, 42. punkts). Kopienų Tiesa šo judikatūru ir norādījusi 2003. gada 23. oktobra spriedumā lietā *C-245/01 RTL Television* (*Recueil*, I-12489, lpp., 73. punkts), kā arī iepriekš minētajā spriedumā lietā *Karner* (51. punkts).

ierobežošanu, un darbību raksturu”¹¹⁵. No tā secinu, ka valsts tiesiskā regulējuma reklāmas jomā samērīguma kontrolei ir jābūt īpaši ierobežotai, jo regulējuma mērķis ir aizsargāt ne tikai kāda reputāciju vai tiesības, bet aizsargāt sabiedrības veselību¹¹⁶.

piemērojami tabakas izstrādājumu reklāmai un sponsordarbībai, novērst šķēršļus tirdzniecībā, kas izriet no pastāvošām vai iespējamām atšķirībām valstu tiesiskajā regulējumā attiecīgajā nozarē, kas ir šķērslis iekšējā tirgus izveidei un darbībai. Turklāt no šīs direktīvas trešā apsvēruma izriet, ka Kopienas iestādes, lai sasniegtu šādu mērķi, atbilstoši EKL 95. panta 3. punktam pamatojas uz augstu aizsardzības līmeni veselības jomā.

216. Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jānosaka, vai Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā paredzētie tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības aizliegumi ir uzskatāmi par saprātīgi samērīgiem vai acimredzami neatbilstošiem attiecībā pret minētās direktīvas izvirzīto mērķi.

218. Uzskatu, ka Apstrīdētās direktīvas 3. un 4. pantā paredzētie tabakas izstrādājumu reklāmas un sponsordarbības aizliegumi spēj sasniegt šādu mērķi un acimredzami nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šāda mērķa sasniegšanai.

217. Kā jau norādīju¹¹⁷, Apstrīdētās direktīvas mērķis ir, tuvinot noteikumus, kas

219. Vispirms, runājot par minētās direktīvas 3. panta 1. punktu, Kopienas likumdevējs nav pārkāpis diskrecionārās varas robežas, uzskatot, ka šādas reklāmas aizliegums drukātajos plašsaziņas līdzekļos, to skaitā ne tikai plašsaziņas līdzekļos ar pārrobežu ietekmi, bet arī tajos, kas galvenokārt ir vietēja mēroga, būtiski palīdz novērst šķēršļus tirdzniecībā, kā arī palīdz ierobežot atkarību no tabakas izstrādājumiem.

115 — 51. punkts.

116 — Tieši mērķis aizsargāt kāda reputāciju vai tiesības (kas norādīts ETK 10. panta 2. punktā, kas var pamatot tiesību brīvi paust uzskatus ierobežošanu) ir bijis pamats lielākajai daļai valstu pasākumu reklāmas jomā, kas tika apstrīdēti Eiropas Cilvēktiesību tiesā saistībā ar tiesību brīvi paust uzskatus apdraudējumu.

117 — Skat. argumentus, kas izvirzīti attiecībā uz pirmo un otro pamatu.

220. Attiecīgās reklāmas aizlieguma attiecināšana tikai uz izdevumiem, kas tiek izplatīti starp dalībvalstīm, būtu pretēja gan tiesiskās drošības prasībām, gan arī Apstridētās direktīvas mērķim veicināt preču un pakalpojumu apriti iekšējā tirgū, tajā pašā laikā nodrošinot augstu sabiedrības veselības līmeni¹¹⁸.

222. Manuprāt, no tā izriet, ka Apstridētās direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētais tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegums nav uzskatāms par acīmredzami nesamērīgu.

221. Faktiski Kopienų likumdevējam bija pamats uzskatīt, ka šāda Apstridētās direktīvas 3. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma ierobežošana būtu acīmredzami nepietiekama vai pat tai nebūtu nekādas nozīmes attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzību. Vairāki oficiālo novērotāju pētījumi jau ir pierādījuši (pirms minētās direktīvas pieņemšanas), ka tabakas izstrādājumu reklāmas fragmentārs vai daļējs aizliegums tabakas patēriņu ietekmēs ļoti maz, jo šāds pasākums nenovēršami veicinās, ka reklāma tiks pārvietota uz citiem plašsaziņas līdzekļiem (kuri nav pakļauti šādam aizliegumam), kā rezultātā iedzīvotāji tāpat saskarsies ar būtisku reklāmas apjomu, kaut gan vispārējs aizliegums plašsaziņas līdzekļos acīmredzot var būtiski ietekmēt kopējo tabakas izstrādājumu patēriņa līmeni un atkarību no tabakas izstrādājumiem¹¹⁹.

223. Tāds pats secinājums attiecas uz tabakas izstrādājumu reklāmas aizliegumu informācijas sabiedrības pakalpojumos un radio, kas paredzēts minētās direktīvas 3. panta 2. punktā un 4. panta 1. punktā.

224. Vēl jo vairāk, kā ir norādīts minētās direktīvas sestajā apsvērumā, šādiem plašsaziņas līdzekļiem pēc būtības ir pārrobežu iezīme un tāpat kā televīzija tie ir īpaši pievilcīgi gados jauniem patērētājiem. Gados jauni patērētāji ir veiksmīga reklāmdevēju mērķauditorija, tādēļ ka ir viegli izaicināmi un tiem ir dabiska tieksme ilgāk būt tabakas izstrādājumu atkarībā nekā gados vecākiem patērētājiem. No tā izriet, ka minēto izstrādājumu reklāmas aizliegums šādos plašsaziņas līdzekļos tāpat kā Direktīvas par televīziju bez robežām 13. pantā paredzētais aizliegums ir samērīgs. Starp citu, runājot precīzāk par aizliegumu informācijas sabiedrības pakalpojumos, jāatzīst, ka šāds pasākums ir nepieciešams plašsaziņas līdzekļu konverģences kontekstā, lai izvairītos no tā, ka šādi tiek apiets aizliegums, kas ir piemērojams drukātajiem plašsaziņas līdzekļiem un radoraidījumiem.

118 — Skat. iepriekš šo secinājumu 171. punktā izvirzītos argumentus.

119 — Šajā sakarā skat. ziņojumu un darbu, ko jau minēju 112. zemsivitrās piezīmē, kā arī ģenerālvokāta Fennelija sniegto secinājumu 161.–163. punktu lietā, kurā taisīts iepriekš minētais 2000. gada 5. oktobra spriedums Vācija/Parlaments un Padome.

225. Kaut gan sākotnēji rodas jautājums, vai Apstrīdētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētais aizliegums tabakas izstrādājumu tirgus dalībniekiem sponsorēt radio raidījumus var ietekmēt tabakas izstrādājumu patēriņu tāpat kā aizliegums saistībā ar minēto izstrādājumu reklāmu, uzskatu, ka Kopienų likumdevējs tomēr nav pārsniedzis diskrecionārās varas robežas, uzskatot, kā tas norādīts šīs direktīvas piektajā apsvērumā, ka šāds sponsordarbības aizliegums ir dabisks attiecīgās reklāmas aizlieguma turpinājums. Turklāt Direktīvas par televīziju bez robežām (kas ir pieņemta pirms Apstrīdētās direktīvas) 17. panta 2. punktā ir paredzēti gandrīz identiski noteikumi, ka "televīzijas raidījumus nedrīkst sponsorēt uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir cigarešu vai citu tabakas izstrādājumu ražošana vai tirdzniecība". Šie noteikumi attiecībā uz televīzijas raidījumu sponsorēšanu sakrīt ar manu viedokli, ka Apstrīdētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētais aizliegums attiecībā uz radio raidījumu sponsorēšanas aizliegumu nav acīmredzami nesamērīgs.

226. Tādējādi uzskatu, ka neviens no aizliegumiem, kas paredzēti šīs direktīvas 3. un 4. pantā, acīmredzami nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu minētajā direktīvā izvirzītos mērķus, kā rezultātā pamats, kas

balstīts uz samērīguma principa pārkāpumu, ir jānoraida.

227. Šādu secinājumu nevar atspēkot apgalvojums, ka tādu attiecīgās reklāmas aizlieguma pasākumu rezultātā, kas liedz preses izdevniecībām gūt būtiskus ienākumus no reklāmas, ievērojami samazinās redakciju sastāvs vai pat iespējams tiek slēgtas dažas izdevējsabiedrības, kas būtiski vājina preses daudzveidību un līdz ar to vārda brīvību. Pat pieņemot, ka attiecīgie pasākumi varētu radīt šādas sekas, Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras kontekstā uzskatu, ka Kopienų likumdevējs tomēr nav pārsniedzis tam piešķirtās diskrecionārās varas robežas attiecībā uz tik sarežģītas un mainīgas jomas kā reklāma un sponsordarbība tiesisko regulējumu, iekšējā tirgus izveides ietvaros nodrošinot tādu primāru sociālu vajadzību kā sabiedrības veselības aizsardzība, kas turklāt tiek nodrošināta augstā līmenī.

228. No tā secinu, ka pēdējais pamats, kas ir balstīts uz samērīguma principa pārkāpumu, kā arī prasība kopumā ir jānoraida.

V — Secinājumi

229. Ņemot vērā šos apsvērumus, iesaku Tiesai nospriest:

- 1) prasību noraidīt;
- 2) piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- 3) nolemt, ka Francijas Republika, Spānijas Karaliste, Somijas Republika un Eiropas Kopienu Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.